

Wojciech STARĘGA

### Pająki (*Aranei*) Bieszczadów

Do niedawna fauna pajęczaków polskich Bieszczadów była zbadana bardzo powierzchownie i pod tym względem ta grupa góraska należała do najsłabiej poznanych fragmentów zarówno łańcucha karpaccykiego, jak i naszego kraju. Ostatnie lata przyniosły wprawdzie pełne opracowanie bieszczadzkiej kosarzy (STARĘGA 1966a) i szereg danych o zaleszczotkach (RAFALSKI 1967), jednak dane o składzie gatunkowym fauny pajaków tego interesującego terenu były nadal bardzo skąpe i rozproszone po pracach dotyczących głównie innych obszarów.

W opracowaniu *Salticidae* dawnej Galicji (KULCZYŃSKI 1884) znajdujemy wzmianki o występowaniu w Bieszczadach (Halicz) i na ich pogórzu (Ustrzyki Dolne i okolice) 9 gatunków. Dane te powtarza później PETRUSEWICZ (1937). CZAJKA (1957) wykazuje *Atypus piceus* (SULZ.) z Preluk w zachodniej części Bieszczadów. PILAWSKI, przy okazji omawiania pajaków występujących na Dolnym Śląsku i w Sudetach (1963, 1965), podaje z Bieszczadów, nie określając dokładnie miejsc zbioru, 6 gatunków z rodzin *Linyphiidae*, *Erigonidae* i *Theridiidae*. BEDNARZ (1966), opierając się na ustnych informacjach PILAWSKIEGO, wykazuje *Argiope bruennichi* (Sc.). Stosunkowo najwięcej danych o pajakach Bieszczadów zawiera moja praca poświęcona ciekawszym i rzadszym w Polsce gatunkom (STARĘGA 1966b), gdyż wykazane w niej zostały z omawianego terenu 34 gatunki z rodzin *Tetragnathidae*, *Linyphiidae*, *Erigonidae*, *Theridiidae*, *Gnaphosidae*, *Clubionidae*, *Thomisidae* i *Salticidae*. Znaczną część wiadomości zawartych w niniejszej pracy umieściłem w opublikowanym niedawno zeszycie „Katalogu fauny Polski” poświęconym pająkom (PRÓSZYŃSKI i STARĘGA 1971). Są to jednak przeważnie dane ogólne, ograniczające się do stwierdzenia, że dany gatunek w Bieszczadach w ogóle występuje. Szczegółowe omówienie występowania ma dopiero miejsce w niniejszej pracy. Łącznie więc w dotychczasowym piśmiennictwie możemy znaleźć dane o znalezieniu w Bieszczadach 50 (a biorąc pod uwagę „Katalog” 191) gatunków pajaków.

W opracowanym przeze mnie materiale stwierdziłem 249 gatunków. Łącznie więc z formami nie reprezentowanymi w moich zbiorach, a podanymi przez innych autorów, znamy z Bieszczadów 241, a wraz z przylegającymi fragmentami Beskidu Niskiego (Czystohorb) i Pogórza Przemyskiego (Zagórz, Postołów, Łączki, Baligród, Myczkowce,

Ustrzyki Dolne, g. Ostre, Czarna) 260 gatunków pajaków. Z innych grup górskich w Polsce podawano: z Sudetów Zachodnich 346 gatunków, z Beskidu Zachodniego 377 (tereny te były jednak przez długi czas intensywnie badane), z Beskidu Wschodniego 256 i z polskiej części Tatr 239. Z gór Bukowiny wykazano (ROSCA 1936) 278 gatunków (niektóre oznaczenia nie są jednak zbyt wiarygodne), a z południowej części Karpat Wschodnich (góry Baraoltu, Bodoc, Vrancei, Harghita, Czukaskie, Gurghiu, Giurgeu i Kelimeńskie) — 262 gatunki (KOLOSVÁRY i LOKSA 1944).

Opracowany materiał pochodzi z lat 1961–1967 i zbierany był głównie przeze mnie, początkowo przy okazji zbierania kosarzy (do roku 1965), a dopiero później już ze specjalnym zwróceniem uwagi na pająki. Z powodu krótkiego okresu intensywnych badań i braków w metodyce zbierania uważam, iż znalezione gatunki nie stanowią pełnego składu fauny i nie wykluczam możliwości znacznego nawet uzupełnienia podanej tu listy.

Pająki zbierałem w następujących środowiskach:

1. Połoniny — od wysokości około 950–1000 m n.p.m. po wierzchołki najwyższych szczytów (Tarnica 1346 m, Krzemień 1335 m, Halicz 1333 m, Bukowska Kopa 1320 m itd.). Materiał zbierany był głównie w rumowiskach kamiennych i w szczelinach grzbietów skalnych oraz w ściółce u ich podnóża.

2. Lasy bukowe — dochodzące prawie do 1200 m n.p.m. (dolina między Krzemieniem i Tarnicą). Materiał zbierany głównie ze ściółki i roślin runa, przeważnie w dość wilgotnych miejscach w pobliżu potoczków.

3. Polany śródleśne — prawie do 1000 m n.p.m. Materiał zbierany głównie z traw i ziół, mniej ze ściółki.

4. Lasy mieszane z udziałem buka, jawora, jodły i świerka, dochodzące prawie do 1000 m n.p.m. Materiał zbierany najczęściej na wysokości 600–800 m n.p.m., głównie ze ściółki i runa.

5. Lasy iglaste (jodła, świerk) na wysokości do około 750 m n.p.m. Materiał zbierany ze ściółki, runa i częściowo z gałęzi drzew.

6. Zarośla olszy szarej, czasem z domieszką świerka i leszczyny. Materiał ze ściółki, runa i gałęzi drzew.

7. Tarasy nadrzeczne — środowisko przejściowe między zbiorowiskami leśnymi i łąkowymi, obejmujące także wyschnięte i pokryte kamieniami fragmenty koryt rzek i potoków oraz roślinność nadbrzeżną. Materiał zbierany pod kamieniami, w rumowiskach kamiennych oraz na roślinach zielnych i krzewach.

8. Łąki różnego typu — zbieranie, głównie przy użyciu czerpaka, z traw i ziół.

9. Torfowisko wysokie na terenach dawnej wsi Wołosate — zbieranie wśród trawy i w powierzchniowych warstwach mchu. Niezbyt dokładnie zbadane.

10. Zabudowania — budynki mieszkalne i gospodarcze, większe mosty, płoty.

11. Ruiny. Włączam tu nie tyle ślady po zabudowie wsi bieszczadzkiej, gdyż te nie mają odrębnej fauny, ale przede wszystkim ruiny klasztoru w Zagórze (Pogórze Przemyskie), ze względu na ich bogatą i specyficzną faunę.

12. Środowisko kserotermiczne — suchy, nagi i kamienisty, południowy stok z kępami jałowca i sosen na terenach dawnej wsi Czystohorb koło Komańczy, który

choć nie należy już do Bieszczadów, a do Beskidu Niskiego, zasługuje na uwagę ze względu na ciekawą faunę.

Materiał zbierany był głównie „na upatrzonego”, gdyż w większości środowisk była to jedyna dostępna metoda. Tam, gdzie to było możliwe, stosowałem koszenie czerpakiem z roślin lub przesiewanie ściółki.

Niestety, nie miałem możliwości zbierania materiału w ciągu całego roku. Udało mi się zgromadzić dane (z różnych lat) z okresu od 25 kwietnia do 10 listopada. Przy omawianiu fenologii poszczególnych gatunków będę posługiwał się następującym szyfrem: „początek miesiąca” oznacza jego pierwszą dekadę, „połowa” — drugą i „koniec” — trzecią, wyrażenia w rodzaju „we wrześniu” oznaczają cały miesiąc, a „od połowy” lub „do połowy” zawsze drugą dekadę, ale „w pierwszej połowie” oznacza okres 1–15 danego miesiąca.

Materiał oznaczałem na podstawie opracowań wymienionych w mojej poprzedniej pracy (STARĘGA 1966b), a przy omawianiu rozmieszczenia w Polsce i świecie korzystałem z danych przygotowanych do „Katalogu fauny Polski” (PRÓSZYŃSKI i STARĘGA 1971) — publikację tę cytuję wszędzie dalej jako „Katalog”.

Korzystałem też z materiałów porównawczych ze zbioru W. KULCZYŃSKIEGO, a część oznaczeń skontrolował w czasie mego pobytu w Brnie (1964–1965) Prof. F. MILLER, za co mu niniejszym serdecznie dziękuję. Oznaczenia niektórych gatunków z rodziny *Salticidae* sprawdził Dr J. PRÓSZYŃSKI i jemu również należą się podziękowania za współpracę i pomoc.

Materiał dowodowy, liczący łącznie 5276 okazów, przechowywany jest w Instytucie Zoologicznym PAN w Warszawie.

## PRZEGLĄD GATUNKÓW

Układ systematyczny, kolejność wymieniania i nomenklatura omawianych tu gatunków pająków są zgodne z odpowiednimi danymi w „Katalogu” (PRÓSZYŃSKI i STARĘGA 1971). Gatunki tam nie wymienione oznaczone są gwiazdką (\*) przed nazwą.

### *Atypidae*

#### *Atypus piceus* (SULZER, 1776)

Przeze mnie nie znaleziony. CZAJKA (1957) podaje go z Prehuk.

### *Amaurobiidae*

#### *Amaurobius fenestralis* (STRÖM, 1768)

Pow. Lesko: g. Hyrlata, Cisna, Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. Łącznie w 4 próbkach 6 okazów (1 ♂, 1 ♀, 4 juv.).

Żyje w ściółce lasów bukowych i mieszanych na wysokości do 1000 m n.p.m. Dojrzałego samca złowilem na początku listopada, dojrzałą samicę w połowie sierpnia, osobniki młode w połowie lipca, połowie sierpnia i na początku listopada.

Gatunek europejski, znany z licznych stanowisk w prawie całej Polsce. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Callobius claustrarius* (HAHN, 1831)

Pow. Lesko: Łubne, g. Hyrlata, Żubracze, Cisna (g. Jasienik, g. Rożki), Hnatowe Berdo, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin), Moczarne, g. Dział. Pow. Ustrzyki Dolne: g. Dwernik-Kamień, Nasiczne, Połonina Caryńska, Ustrzyki Górne, Tarnica. Łącznie w 17 próbkach 27 okazów.

Żyje w ściółce i pod kamieniami w lasach bukowych, mieszanych i iglastych oraz w zaroślach olchowych. Rzadziej spotykany na tarasach nadrzecznych (Żubracze, Wetlina) i w rumowiskach kamiennych na połoninach (Tarnica). Łowiony do około 1200 m n.p.m. Dojrzałe samce znaleziono jedynie na początku listopada i w końcu kwietnia (prawdopodobnie zimują), samice od początku lipca do początku listopada oraz w końcu kwietnia, osobniki młode w połowie lipca, na początku października i na początku listopada.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski, częstszy w górach. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu” (bez stanowisk).

*Dictynidae**Dictyna arundinacea* (LINNAEUS, 1758)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Postolów, Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Lutowiska. W 5 próbkach 13 okazów.

Występuje na łąkach i w rzadkich zaroślach, wyłącznie w piętrze podgórza. Osobniki dojrzałe (tylko samice) łowiono w połowie maja i połowie czerwca, młode w połowie września i na początku października.

Gatunek europejsko-syberyjski znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Dictyna pusilla* THORELL, 1856

Ustrzyki Dolne, VII 1880, leg. B. KOTULA — 1 ♂ (det. W. KULCZYŃSKI).

W Bieszczadach nie znaleziony, chociaż jego występowanie jest bardzo prawdopodobne. Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski.

*Dictyna uncinata* THORELL, 1856

Pow. Lesko: Myczkowce, Cisna, Dolżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. W 5 próbkach 6 okazów (2 ♂♂, 4 ♀♀).

Żyje na liściach ziół i krzewów w miejscach odkrytych, zwykle w pobliżu wody (na tarasach nadrzecznych), występuje wyłącznie w dolinach. Osobniki dojrzałe obu płci łowiłem w drugiej połowie czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Pholcidae*

#### *Pholcus opilionoides* (SCHRANK, 1781)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: Łączki, Cisna. Łącznie w 6 próbkach 11 okazów.

W Bieszczadach łowiony w zabudowaniach oraz ruinach (Zagórz). Osobniki dojrzałe spotykano od końca kwietnia do końca września (samice) oraz w połowie lipca (samce), młode na początku listopada.

Znany w Polsce z wielu stanowisk gatunek europejsko-syberyjski o południowym charakterze — występujący na północy areалу synantropijnie. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

### *Dysderidae*

#### *Harpactea rubicunda* (C. L. KOCH, 1839)

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwornik, w mieszkaniu, 17 V 1963, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek znany ze środkowej i południowej Europy oraz z Algerii. W Polsce łowiony w południowej części kraju, częściej synantropijnie. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

#### *Segestria senoculata* (LINNAEUS, 1758)

Pow. Lesko: Baligród, g. Jaworne, g. Hyrlata. Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska, Krzemień, Tarnica. Łącznie w 8 próbkach 32 okazy.

W Bieszczadach łowiony w trzech różnych środowiskach: najczęściej w rumowiskach kamiennych na połoninach (Połonina Caryńska, Krzemień, Tarnica), w lasach bukowo-jodłowych w szczelinach kory pni (Jaworne, Hyrlata) i w zabudowaniach (Baligród). Występuje po najwyższe szczyty. Dojrzałe samce spotykałem na początku sierpnia i początku września, samice i młode od początku lipca do początku października.

Gatunek palearktyczny, pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Agelenidae*

#### *Agelena labyrinthica* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Cisna, Dolżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. W 4 próbkach 14 okazów.

Żyje w dobrze nasłonecznionych, odkrytych biotopach (łąki, tarasy nadrzeczne skraje lasów), rozpina sieć wśród ziół i trawy. Spotykany do około 700 m n.p.m. (Ustrzyki Górne: Kiczera). Jedyłą dojrzałą samicę złowiłem w połowie lipca, młode łowiono od końca maja do połowy czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Histopona torpida* (C. L. KOCH, 1834)

Pow. Lesko: g. Hyrlata, Cisna (g. Jasienik, g. Rożki), Dołżyca, Hnatowe Berdo, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: g. Trohaniec, Dwernik, Połonina Caryńska. Łącznie w 11 próbkach 14 okazów.

W Bieszczadach występuje w ściółce lasów bukowych, mieszanych i iglastych oraz zarośli olchowych, na wysokości do około 1000 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiono w końcu kwietnia i na początku maja oraz w końcu sierpnia, samice od początku maja do początku listopada, młode w pierwszej połowie lipca i na początku listopada.

Środkowo- i południowoeuropejski gatunek pogórzy i średnio wysokich gór, znany w Polsce z południowej części kraju. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Tegenaria domestica* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Łączki, Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. W 5 próbkach 7 okazów.

Gatunek synantropijny, łowiony wyłącznie w zabudowaniach. Dojrzałego samca spotkałem na początku czerwca, samice w lipcu i na początku listopada, młode na początku lipca i w połowie sierpnia.

Gatunek kosmopolityczny, pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

Jedna z bieszczadzskich samic ma sternum jednobarwne, bez wzoru charakterystycznego dla gatunku.

### *Tegenaria ferruginea* (PANZER, 1804)

Pow. Sanok: Zagórz, Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Baligród, Cisna. Łącznie w 5 próbkach 27 okazów.

Występuje w zabudowaniach i ruinach. Dojrzałe samce łowiłem na początku maja, w połowie czerwca i na początku listopada, samice w połowie lipca i na początku listopada, młode w czerwcu, lipcu i listopadzie.

Gatunek europejsko-syberyjski, pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Tegenaria silvestris* L. KOCH, 1872

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Majdan, Cisna (g. Hon, g. Jasienik, taras Solinki), Dołżyca, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: Polonina Caryńska, Ustrzyki Górne (nad Terebowcem, taras pot. Rzeczyce), Tarnica. Łącznie w 15 próbkach 22 okazy.

Zamieszkuje ściółkę lasów bukowych, mieszanych i iglastych oraz zarośli olchowych, rumowiska kamienne na tarasach nadrzecznych i rzadziej na połoninach. Najczęściej spotykany na wysokości do 850 m n.p.m., dochodzi jednak do około 1200 m n.p.m. (Tarnica). Dojrzałe samce łowiono w końcu kwietnia i połowie czerwca, samice od końca kwietnia do początku listopada (w połowie czerwca z kokonem), młode w końcu kwietnia, pierwszej połowie czerwca i końcu sierpnia.

Górski gatunek europejski, znany w Polsce z prawie wszystkich gór. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Coelotes saxatilis* (BLACKWALL, 1833)

Pow. Lesko: Cisna. W 5 próbkach 40 okazów.

Jedynе bieszczadzkie stanowisko tego pająka to rzadkie zarośla olszy szarej na tarasie Solinki. Mimo intensywnych poszukiwań w analogicznych biotopach łowiłem w innych miejscach tylko dwa pokrewne gatunki. *C. saxatilis* żyje pod dość luźno leżącymi kamieniami. Dorosłe samice zbierałem w końcu kwietnia, na początku i w połowie czerwca, w końcu września i w połowie października, młode w kwietniu, wrześniu i październiku.

Gatunek europejski, występujący głównie w górach i na pogórzach. W Polsce znany prawdopodobnie z prawie wszystkich gór oraz z Puszczy Białowieskiej, jego rozmieszczenie nie jest jednak zbyt dokładnie zbadane. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu” jako *Coelotes atropos* (Wlk.).

*Coelotes inermis* (L. KOCH, 1855)

Pow. Lesko: Łubne, g. Jaworne, Habkowce, Cisna (g. Jasienik, g. Rożki, g. Poloczyszcze), Majdan (g. Hyrlata, taras Solinki), g. Łopienik, Hnatowe Berdo, Wetlina (Wierch Muchanin, g. Jawornik). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (lewy brzeg Sanu, g. Otryt, Magura, Średni Wierch, jar Potoku Caryńskiego), Dwerniczek, Polonina Caryńska, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne (jar Terebowca, tarasy Wołosatki i pot. Rzeczyce). Łącznie w 39 próbkach 76 okazów.

Gatunek spotykany często ale niezbyt licznie. Żyje pod kamieniami w lasach bukowych, mieszanych i iglastych, w zaroślach olchowych, na tarasach rzek i potoków oraz bardzo rzadko w rumowiskach kamiennych na połoninach (złowiony tylko raz na dolnym skraju), osiąga wysokość około 1000 m n.p.m. Dojrzałe samce spotykano we wrześniu, na początku listopada i w końcu kwietnia, samice od końca kwietnia do

początku listopada (z kokonami w połowie czerwca i połowie sierpnia), młode we wrześniu, na początku listopada, w końcu kwietnia, początku maja i w połowie lipca.

Gatunek europejski, częstszy w górach i na pogórzach. W Polsce znany ze wszystkich prawie wyżyn i gór oraz z Mazowsza. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

### *Coelotes atropos* (WALCKENAER, 1830) sensu CHRYSANTHUS, 1965

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Hnatowe Berdo, Wetlina (taras Wetliny, Wierch Muchanin), g. Dział, Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Dolne, Magura Stuposiańska, Polonina Caryńska, Ustrzyki Górne, Krzemień, Bukowska Kopa, Halicz, Tarnica. Łącznie w 18 próbkach 27 okazów.

Pająk ten żyje pod kamieniami i w rumowiskach, głównie w miejscach odkrytych — na polanach śródleśnych, łąkach, tarasach nadrzecznych i połoninach, rzadziej spotykany w lasach bukowych i zaroślach olchowych. Osiąga najwyższe szczyty bieszczadzkie. Dojrzałego samca złowiłem w połowie sierpnia, samice łowiono od połowy czerwca do początku listopada (z kokonami w połowie czerwca), młode od połowy lipca do początku listopada.

Gatunek europejski, częściej występujący w górach i na pogórzach. W Polsce znany z dość licznych stanowisk w prawie całym kraju. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu” jako *Coelotes terrestris* (WID.).

Interesujące jest wzajemne „unikanie się” gatunków z rodzaju *Coelotes* BL. — jedynie na dwóch stanowiskach (Hnatowe Berdo, Ustrzyki Górne: taras pot. Rzeczyce) udało mi się złowić razem *C. atropos* i *C. inermis*, we wszystkich pozostałych próbkach był zawsze tylko jeden przedstawiciel tego rodzaju, mimo iż ich wymagania środowiskowe pokrywają się — np. wszystkie trzy gatunki spotykałem w rzadkich zaroślach olchowych na tarasach nadrzecznych.

### *Cybaeus angustiarum* L. KOCH, 1868

Pow. Sanok: Zagórz, Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Lubne, Habkowce (g. Jasienik, g. Osina) g. Hyrlata, Żubracze, Majdan, Cisna (g. Hon, g. Jasienik, g. Rożki, taras Solinki), g. Łopienik, g. Jasło, Dołżyca, Hnatowe Berdo, Wetlina (tarasy Wetlinki i Wetliny, Wierch Muchanin, g. Jawornik), g. Dział, Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: g. Ostre, „Suche Rzeki”, Chmiel, Dwernik (g. Otryt, taras Sanu, Średni Wierch, jar Potoku Caryńskiego), g. Trohaniec, Dwerniczek, g. Dwernik-Kamień, Nasiczne, Magura Stuposiańska, Polonina Caryńska, g. Mała Rawka, g. Wielka Rawka, g. Widelki, Ustrzyki Górne (Kiczera, jar Terebowca, dolina Wołosatki, tarasy Wołosatego, Rzeczyce i pot. Rzeczyce), „Wołosate”, Tarnica, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. Łącznie w 78 próbkach 669 okazów.

Jeden z najpospolitszych w Bieszczadach pajaków. Zamieszkuje wszelkiego typu lasy i zarośla, niezależnie od ich charakteru, oraz rumowiska kamienne na tarasach nadrzecznych i rzadziej na połoninach szczytowych. Żyje w ściółce leśnej i pod kamieniami. Spotykany po najwyższe szczyty Bieszczadów, najczęściej łowiony jednak po-



niżej górnej granicy lasu. Osobniki dojrzałe obu płci występują od początku lipca do początku listopada, młode łowiono od końca kwietnia do początku listopada.

Gatunek europejski, znany w Polsce z licznych znalezisk. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Cicurina cicurea* (FABRICIUS, 1793)

Pow. Lesko: Cisna, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: g. Trohaniec. 3 okazy (1 ♂, 2 ♀♀).

W Bieszczadach złowiłem dwa okazy w lasach bukowych i jeden (♂) na tarasie nadrzeczny, zawsze jednak w ściółce lub pod kamieniami. Najwyższe stanowisko leży około 900 m n.p.m. (Trohaniec). Samca złowiłem w połowie października, samice w połowie lipca i w końcu października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z licznych stanowisk w całej Polsce. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Hahniidae*

*Cryphoeca silvicola* (C. L. KOCH, 1834)

Pow. Lesko: g. Chryszczata, Habkowce (g. Jasienik, g. Osina), Cisna (g. Jasienik, g. Rożki, taras Solinki). Pow. Ustrzyki Dolne: Chmiel, Dwerniczek, Krzemień, Tarnica. Łącznie w 10 próbkach 18 okazów.

Żyje w ściółce i pod kamieniami w lasach bukowych, mieszanych i iglastych, na tarasach nadrzecznych oraz w rumowiskach kamiennych na połoninach, osiągając szczyty Krzemienia i Tarnicy, najczęściej występując jednak w pasmie wysokości 600–900 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiłem na początku września i na początku listopada, samice od końca kwietnia do początku listopada, młode na początku października.

Gatunek europejski, znany w Polsce z licznych stanowisk położonych głównie w górach. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Lycosidae*

*Arctosa leopardus* (SUNDEVALL, 1832)

Pow. Ustrzyki Dolne: Chmiel, pd. zbocze Otrytu, polana w lesie bukowym, składowisko drewna, około 650 m n.p.m., 14 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Złowiony w Bieszczadach w nietypowym środowisku — według danych z piśmiennictwa gatunek ten „powinien” występować na brzegach wód.

Znany z całej Europy i Bliskiego Wschodu, a w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Arctosa maculata* (HAHN, 1822)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Żubracze, Majdan, Cisna, Dołżyca, Buk, Kalnica, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, „Suche Rzeki”, Dwernik, Ustrzyki Górne. Łącznie w 28 próbkach 146 okazów.

Typowym środowiskiem tego pająka są tarasy nadrzeczne, gdzie pod kamieniami, w wilgotnym piasku lub żwirze buduje sobie ukrycia. Jedynie sporadycznie można go spotkać w innych biotopach (zarośla olchowe, las bukowy, las iglasty), zawsze jednak w pobliżu potoku, czy chociaż małego strumyczka. Najwyższe stanowiska bieszczadzkie leżą na wysokości około 700 m n.p.m. (Cisna: Hon, Ustrzyki Górne: Kiczera). Osobniki dorosłe łowiono od końca kwietnia do końca września (samice) i początku października (samce), samice z kokonami od końca maja do połowy lipca, młode od końca kwietnia do początku listopada.

Gatunek wschodnioeuropejski, znany w Polsce z dość licznych stanowisk w południowo-wschodniej części kraju, głównie w Karpatach. Wykazany (bez stanowisk) z Bieszczadów w „Katalogu”.

U w a g a. W „Katalogu” podałem (p. 38) o występowaniu w Cisnej *Arctosa perita* (LTR.). Pająka tego dotychczas w Bieszczadach nie znalazłem, a omyłkowo oznaczyłem tą nazwą niezupełnie dojrzały okaz innego gatunku.

*Aulonia albimana* (WALCKENAER, 1805)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Cisna, Polanki. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. W 4 próbkach 5 okazów (3 ♂♂, 2 ♀♀).

Złowiony na tarasie nadrzeczny (Cisna), na polanie po dawnej wsi (Polanki) na skraju lasu bukowego (Ustrzyki Górne) oraz na kserotermicznym stoku (Czystohorb). Sięga do około 700 m n.p.m. Samce łowiono od końca maja do połowy czerwca, samice w końcu maja i połowie sierpnia.

Gatunek znany z Europy i Bliskiego Wschodu, a w Polsce zaledwie z kilku stanowisk, głównie na nizinach. Wykazany w „Katalogu” z Cisnej i Ustrzyk Górnych.

*Pardosa agricola* (THORELL, 1856)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. 2 okazy (1 ♂, 1 ♀).

Złowiony na suchej polanie (Ustrzyki Górne) i na kserotermicznym stoku (Czystohorb), samiec w końcu maja, samica w połowie czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Pardosa amentata* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Zagórz, Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Myczkowce, Habkowce, Żubracze, Majdan, Cisna, Dołżyca, Polanki, Buk, Kalnica, Smerek, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Czarna, „Krywe”, Zatwarnica, „Suche Rzeki”, Chmiel, Dwernik, Dwerniczek, Smolnik, Lutowiska, Nasiczne, Wierch Wyżniański, Ustrzyki Górne, „Wołosate”. Łącznie w 71 próbkach 355 okazów.

Jeden z najpospolitszych pajaków w Bieszczadach. Żyje wśród trawy i ziół na łąkach, tarasach nadrzecznych, polanach śródleśnych, w zaroślach olchowych, lasach bukowych, mieszanych i iglastych, sporadycznie spotykany też w ruinach i na zewnętrznych ścianach zabudowań. Dochodzi do około 900 m n.p.m., najczęściej jednak łowiony poniżej 700 m n.p.m. Dorosłe samce od końca kwietnia do początku lipca, samice od końca kwietnia do początku listopada, z kokonami od połowy maja do początku sierpnia, młode od końca kwietnia do początku listopada — liczniej w końcu lata i jesienią.

Gatunek palearktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Pardosa lugubris* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Cisna (g. Jasienik, g. Rożki), Liszna, g. Łopienik, Dołżyca, Polanki, Buk, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Zatwarnica, Dwernik (taras Sanu, jar Potoku Caryńskiego, Średni Wierch), Dwerniczek, g. Ostre, Ustrzyki Górne (tarasy Terebowca i Wołosatego). Łącznie w 24 próbkach 56 okazów.

W Bieszczadach spotykany często, ale z reguły nielicznie. Żyje wśród traw i ziół na łąkach, polanach, tarasach nadrzecznych, w zaroślach olchowych, lasach bukowych, mieszanych i iglastych. Dochodzi do około 1000 m n.p.m., najczęściej występuje jednak poniżej 750 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiono w końcu maja i połowie lipca, samice od końca maja do początku listopada, z kokonami od końca maja do połowy lipca oraz w końcu sierpnia i początku września.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Pardosa monticola* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Habkowce, Dołżyca. 2 okazy (♀♀).

Złowiony na polanie śródleśnej (Habkowce) i suchej łące (Dołżyca) — oba stanowiska w dolinach, poniżej 600 m n.p.m. Jedną samicę złowiono w połowie czerwca, drugą — z kokonem — w końcu września.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów podany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Pardosa morosa* (L. KOCH, 1870)

Pow. Lesko: g. Jaworne, Cisna (g. Hon, taras Solinki, nad Potokiem Habkowieckim), Majdan, Dołżyca, Wetlina (tarasy Wetlinki i Wetliny). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Nasiczne, Ustrzyki Górne (tarasy Wołosatego i pot. Rzeczyce). Łącznie w 21 próbkach 70 okazów.

Gatunek charakterystyczny dla tarasów nadrzecznych, w innych środowiskach (las bukowy, mieszany i iglasty) łowiony sporadycznie i zawsze w pobliżu strumyków. Sięga zaledwie do około 750 m n.p.m. Dorosłe samce spotykano od połowy sierpnia do końca października oraz na początku maja, samice od końca sierpnia do początku listopada oraz od końca kwietnia do połowy lipca, z kokonami na początku listopada oraz w połowie czerwca, młode od połowy sierpnia do początku października.

Południowo- i środkowoeuropejski gatunek górski, znany w naszym kraju z licznych stanowisk na wyżynach, pogórzach i w górach. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Pardosa paludicola* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Zagórz, ruiny klasztoru, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♀ z kokonem.

Gatunek palearktyczny, znany w Polsce z dość licznych stanowisk. W Bieszczadach nie znaleziony.

*Pardosa palustris* (LINNAEUS, 1758)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: Cisna, Liszna, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Lutowiska, Dwernik. W 6 próbkach 7 okazów (5 ♂♂, 2 ♀♀).

Zamieszkuje łąki, polany śródleśne i tarasy nadrzeczne do wysokości około 700 m n.p.m. Samce łowiono od połowy maja do połowy lipca, samice w połowie maja i połowie czerwca (z kokonem).

Gatunek europejsko-syberyjski, znany u nas z licznych stanowisk. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Pardosa pullata* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Myczkowce, g. Jaworne, Cisna (nad Potokiem Habkowieckim, taras Solinki, g. Połoczyszcze), Liszna, Dołżyca, Polanki, Buk, Wetlina (Wierch Muchanin, taras Wetlinki). Pow. Ustrzyki Dolne: Zatwarnica, Chmiel, Dwernik (taras Sanu, g. Otryt), Lutowiska, Ustrzyki Górne (taras Wołosatki, Kiczera), „Wołosate”. Łącznie w 20 próbkach 41 okazów.

Gatunek ten zamieszkuje łąki, polany śródleśne i tarasy nadrzeczne, złowiony także na torfowisku wysokim. Występuje tylko w dolinach i niższych partiach stoków —

do około 700 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiono od początku maja do początku sierpnia, samice od połowy maja do końca września, z kokonami w połowie czerwca.

Gatunek europejsko-zachodniosyberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”, z Beskidu Wschodniego (Myczkowce) dotychczas nie był notowany.

*Pardosa riparia* (C. L. KOCH, 1833)

Pow. Lesko: Myczkowce, Dołżyca, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin). W 5 próbkach 28 okazów.

Żyje wśród traw na łąkach i polanach, raz złowiony także w młodniku świerkowym. Występuje w niższych częściach gór — nie przekracza 650 m n.p.m. Dojrzałe osobniki obu płci łowiłem od połowy czerwca do połowy lipca, samice z kokonami w połowie lipca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Pirata hygrophilus* THORELL, 1872

Pow. Lesko: g. Hyrlata, Cisna (taras Solinki, nad Potokiem Habkowieckim), g. Jasło, Kalnica. Pow. Ustrzyki Dolne: Zatwarnica, „Suche Rzeki”, Dwernik, Ustrzyki Górne. Łącznie w 9 próbkach 49 okazów.

Pająk ten żyje wśród traw na wilgotnych łąkach i tarasach nadrzecznych. Złowiony także na źródłiskach na polanie pod szczytem Hyrlatej (licznie!) oraz na dolnym skraju połoniny szczytowej Jasła. Obydwa te stanowiska leżą na wysokości około 1000 m n.p.m. Samce łowiono od końca maja do końca czerwca, samice od połowy czerwca do początku sierpnia, z kokonami w połowie czerwca i połowie lipca.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Pirata knorri* (SCOPOLI, 1763)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko, „Szczerbanówka”. Pow. Lesko: Żubracze, Majdan, Cisna (taras Solinki, g. Hon, nad Potokiem Habkowieckim), Dołżyca, Buk, Smerek, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, „Suche Rzeki”, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne (tarasy Wołosatego i pot. Rzeczyce). Łącznie w 25 próbkach 231 okazów.

Często w Bieszczadach spotykany charakterystyczny mieszkaniec brzegów rzek, potoków i strumyków górskich. Siega w górę ich biegu do około 800 m n.p.m. Żyje zazwyczaj w obrębie koryta, między kamieniami tuż nad wodą. Samce łowiono od początku czerwca do połowy lipca, samice od końca maja do początku listopada, z ko-

konami od połowy czerwca do połowy lipca oraz w końcu września i na początku listopada, młode od początku maja do początku listopada.

Gatunek znany z Europy i Japonii, a w Polsce z kilkunastu stanowisk na wyżynach i w górach. Wykazany w „Katalogu” z Cisnej i Wetliny.

*Pirata latitans* (BLACKWALL, 1841)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Chmiel, Ustrzyki Górne. W 4 próbkach 4 okazy (1 ♂, 3 ♀♀).

W Bieszczadach występuje rzadko, tylko na tarasach nadrzecznych Solinki, Sanu i potoku Rzeczyce. Samca złowiłem w końcu czerwca, samice od połowy lipca do końca sierpnia, z kokonem w połowie sierpnia.

Gatunek prawdopodobnie europejsko-syberyjski, znany z kilkunastu stanowisk na obszarze całej Polski. Podany w „Katalogu” z Cisnej i Chmiela.

*Pirata piccolo* F. DAHL, 1908

Pow. Lesko: Cisna, taras Solinki, 10 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Rzadki gatunek znany z Niemiec, Szwecji, Finlandii i zachodu europejskiej części ZSRR, a w Polsce tylko z Puszczy Białowieskiej i okolic Rzeszowa. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Pirata piraticus* (CLERCK, 1758)

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwornik, pod kamieniami nad Sanem, 1-14 VIII 1963, leg. C. DZIADOSZ et W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek holarktyczny, notowany także z Indonezji i Nowej Zelandii, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Tarentula accentuata* (LATREILLE, 1817)

Pow. Lesko: g. Łopienik. Pow. Ustrzyki Dolne: Bukowe Berdo. 2 okazy (1 ♂, 1 juv.).

Złowiony na połoninie szczytowej (Bukowe Berdo, około 1300 m n.p.m.) i łące na południowym zboczu (Łopienik, około 750 m n.p.m.). Dorosłego samca złowiłem na początku maja, młodą samicę na początku sierpnia.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Tarentula aculeata* (CLERCK, 1758)

Pow. Ustrzyki Dolne: Halicz, połonina szczytowa, około 1250–1333 m n.p.m., rumowiska kamienne, 8 VIII 1963, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek holarktyczny, znany z szeregu stanowisk w prawie całej Polsce. Z Bieszczadów omyłkowo wykazany w „Katalogu” jako *Tarentula fabrilis* (CL).

*Tarentula cuneata* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: g. Łopienik. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwerniczek, Smolnik. W 4 próbkach 4 okazy (1 ♂, 1 ♀, 2 juv.).

Łowiony na łąkach i polanach śródleśnych na południowych stokach do wysokości około 1000 m n.p.m. (Łopienik). Samca złowiłem w końcu kwietnia, samice na początku maja, młode na początku czerwca i w końcu sierpnia.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów wcześniej nie notowany.

*Tarentula inquilina* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Żubracze, Cisna, g. Ryczywół. Pow. Ustrzyki Dolne: g. Dział, „Otryt Górny”. 5 okazów (1 ♂, 4 ♀♀).

Żyje wśród traw na łąkach i polanach na wysokości do około 800 m n.p.m. Samca złowiłem w końcu października, samice zbierałem w połowie lipca, końcu sierpnia i końcu września.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z kilkunastu stanowisk w naszym kraju. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Tarentula pulverulenta* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Żubracze, Cisna, g. Ryczywół, g. Łopienik, Dołżyca, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Dwerniczek, Lutowska, Nasiczne, Połonina Caryńska, Ustrzyki Górne. Łącznie w 18 próbkach 29 okazów.

Zamieszkuje tarasy nadrzeczne, łąki, polany, zarośla olchowe, lasy bukowe i mieszane oraz połoniny, dochodząc do szczytu Połoniny Caryńskiej (1297 m n.p.m.). Dorosłe samce zbierałem na początku maja, samice od połowy maja do połowy lipca, młode we wrześniu, na początku października i początku maja.

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Trochosa ruricola* (DE GEER, 1778)

Pow. Lesko: Habkowce, Majdan, Cisna, Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Ustrzyki Górne. Łącznie w 8 próbkach 20 okazów.

Spotykany wyłącznie na tarasach nadrzecznych, pod kamieniami luźno leżącymi wśród traw. Samce zbierano w końcu kwietnia, na początku czerwca i w końcu września, samice od końca kwietnia do połowy czerwca oraz w końcu września, jedyny nie-dojrzały okaz (♀ subad.) na początku czerwca.

Gatunek europejsko-zachodniosyberyjski, znany z wielu stanowisk w całej Polsce. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Trochosa spinipalpis* (F.O. P.-CAMBRIDGE, 1895)

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, „Wołosate”. 4 okazy (1 ♂, 1 ♀, 2 juv.).

Złowiony dwukrotnie na tarasie Wołosatego w Ustrzykach Górnych oraz na torfowisku wysokim w „Wołosatem”. Samca złowiono w połowie czerwca, samicę w końcu maja, osobniki młode w końcu czerwca.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Trochosa terricola* THORELL, 1856

Pow. Lesko: Cisna, Wetlina (taras Wetlinki, g. Jawornik). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Dwerniczek, Ustrzyki Górne (tarasy Wołosatego i Wołosatki, Kiczera). Łącznie w 9 próbkach 14 okazów.

Zamieszkuje łąki, tarasy nadrzeczne oraz lasy bukowe, sięgając do około 700 m n.p.m. Dorosłe samce łowiono w końcu kwietnia, samice od końca kwietnia do połowy lipca oraz w końcu września, z kokonami w końcu maja i połowie lipca.

Gatunek europejsko-syberyjski, pospolity w całej Polsce. Podany z Bieszczadów bez stanowisk w „Katalogu”.

*Xerolycosa nemoralis* (WESTRING, 1861)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Dołżyca. W 2 próbkach 13 okazów.

Złowiony w młodniku świerkowym (Dołżyca) i na kserotermicznym zboczu (Czystohorb). Sięga zaledwie do około 650 m n.p.m. Okazy obu płci zbierałem w połowie czerwca.

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski. Podany z Bieszczadów w „Katalogu”, z Beskidu Wschodniego dotychczas nie był notowany.



*Pisauridae**Pisaura mirabilis* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Cisna (taras Solinki, g. Rożki), g. Ryczywół, Dołżyca, Polanki, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Zatwarnica, „Suche Rzeki”, Dwernik (taras Sanu, g. Otryt, Magura, Średni Wierch, lewy brzeg Sanu), Dwerniczek, Smolnik, Czarna, Nasiczne, Połonina Caryńska, g. Widelki, Ustrzyki Górne (tarasy Wołosatki i Wołosatego). Łącznie w 30 próbkach 110 okazów.

Żyje wśród wysokich ziół i traw w miejscach odkrytych, a więc na tarasach nadrzecznych, łąkach i polanach, jedynie młode osobniki kryją się jesienią w ściółce lasów bukowych, mieszanych lub iglastych oraz zarośli olchowych. Gatunek nizinny, nie przekraczający 700 m n.p.m. Samce zbierano od połowy maja do połowy czerwca, samice od połowy maja do początku września, z kokonami na początku lipca i w połowie sierpnia, młode (w różnym wieku) od końca kwietnia do początku listopada.

Gatunek palearktyczny, znany z całej Polski poza wysokimi górami. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Trechaleidae**Dolomedes fimbriatus* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Kalnica, wilgotna łąka, 16 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 5 juv.

Gatunek europejsko-syberyjski znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Zoridae**Zora nemoralis* (BLACKWALL, 1861)

Pow. Ustrzyki Dolne: Nasiczne, Połonina Caryńska. 4 okazy (1 ♀, 3 juv.).

Łowiony tylko w lasach bukowych, pod kamieniami i w ściółce w suchszych miejscach, na wysokości do 850 m n.p.m. Samicę znalazłem w końcu sierpnia, młode na początku października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Podany w „Katalogu” z Połonyń Caryńskiej.

*Zora silvestris* KULCZYŃSKI, 1897

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska, Bukowska Kopa. 4 okazy (1 ♂, 3 ♀♀).

Złowiony raz w młodniku świerkowym, raz na suchym, kserotermicznym stoku

i dwukrotnie w rumowiskach kamiennych na połoninach. Sięga do wysokości około 1300 m n.p.m. Samca złowiłem w połowie czerwca, samice w połowie czerwca i na początku sierpnia.

Gatunek środkowoeuropejski, w Polsce znany z kilku stanowisk na południu kraju. Wykazany w „Katalogu” z Dołżycy i Połoniny Caryńskiej.

*Zora spinimana* (SUNDEVALL, 1832)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Cisna, g. Łopienik, g. Jasło, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Suche Rzeki”, Dwernik (g. Otryt, Magura), g. Trohaniec, Nasiczne, Ustrzyki Górne. Łącznie w 14 próbkach 18 okazów.

Żyje w ściółce lasów bukowych, mieszanych i iglastych oraz zarośli olchowych, spotykany także na tarasach nadrzecznych, polanach i raz na połoninie szczytowej (Jasło). Sięga do wysokości około 1000 m n.p.m. Dorosłe samce zbierano w końcu października i na początku listopada, samice od końca września do początku listopada oraz od początku maja do połowy lipca, młode w maju i połowie lipca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Araneidae*

*Argiope bruennichi* (SCOPOLI, 1772)

Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska, Iąka, 15 IX 1960, leg. K. KACZMARZYK — 1 ♀.

Gatunek palearktyczny, znany w Polsce z licznych stanowisk w południowej i zachodniej części kraju. Wykazany przez BEDNARZA (1966) z Ustrzyk Górnych.

*Aculepeira ceropegia* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Lesko: Łączki, g. Hyrlata, Żubracze, Liszna, Cisna (taras Solinki, g. Rożki), Dołżycy, g. Ryczywół, Polanki, Smerek, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: „Suche Rzeki”, Dwernik, Dwerniczek, Smolnik, Lutowiska, Magura Stuposiańska, Ustrzyki Górne, Krzemień. Łącznie w 23 próbkach 59 okazów.

Żyje na łąkach, tarasach nadrzecznych, polanach i połoninach szczytowych, sięgając do około 1100 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiono na początku lipca, samice od końca czerwca do końca lipca, młode od połowy maja do początku października.

Gatunek palearktyczny, dość pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Agalenatea redii* (SCOPOLI, 1763)

Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, urwisty brzeg Sanu: skalki, ziola, kamienie, 8 X 1966, leg. W. STARĘGA — 1 subad. ♂.

Gatunek palearktyczny, znany z całej Polski poza górami. Z Bieszczadów wcześniej nie wykazywany.

*Araneus alsine* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Ustrzyki Górne. 2 okazy (♂♂).

Pająka tego spotkałem tylko dwa razy na wysokich ziołach porastających tarasy nadrzeczne Sanu w Dwerniku i Wołosatego w Ustrzykach Górnych, jeden okaz na początku lipca, drugi w końcu sierpnia.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Araneus angulatus* CLERCK, 1758

Pow. Lesko: Dolżyca, g. Połoczyszcze, zbocze pn., około 600–650 m n.p.m., młodnik świerkowy, 19 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 2 juv.

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowiska) w „Katalogu”.

*Araneus diadematus* CLERCK, 1758

Pow. Lesko: Habkowce, Cisna (g. Jasienik, g. Rożki, taras Solinki), g. Ryczywół, Polanki, Wetlina (tarasy Wetlinki i Wetliny, Wierch Muchanin), Moczarnie. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Dolne, „Suche Rzeki”, Dwernik (taras Sanu, g. Otryt), Dwerniczek, Połonina Caryńska, g. Widelki, Ustrzyki Górne. Łącznie w 25 próbkach 40 okazów.

Zamieszkuje łąki, polany, tarasy nadrzeczne, zarośla olchowe, lasy bukowe i mieszane oraz zabudowania. Sięga do około 1000 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiono we wrześniu, samice od połowy sierpnia do połowy października, młode od połowy czerwca do połowy lipca.

Pospolity gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Araneus marmoreus* CLERCK, 1758

Pow. Lesko: Cisna (g. Rożki, taras Solinki), Dolżyca (taras Solinki, g. Połoczyszcze), Polanki, Smererek, Wetlina (tarasy Wetlinki i Wetliny). Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Dwernik (taras i lewy brzeg

Sanu, g. Otryt, Średni Wierch), Dwerniczek, Smolnik, g. Wielka Rawka, Bereżki, Ustrzyki Górne. Łącznie w 21 próbkach 50 okazów.

Żyje na łąkach, tarasach nadrzecznych, polanach, w zaroślach olchowych, lasach bukowych i iglastych, sięgając do około 750 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiłem na początku sierpnia i początku września, samice od końca lipca do początku października, młode od końca maja do połowy sierpnia oraz na początku października.

Pospolity gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Araneus quadratus* CLERCK, 1758

Pow. Lesko: g. Łopienik, Polanki, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Suche Rzeki”, Chmiel, Dwernik (taras Sanu, g. Otryt, Średni Wierch), Dwerniczek, Smolnik, Czarna, Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne, „Wolosate”, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. Łącznie w 23 próbkach 53 okazy.

Żyje w tych samych środowiskach co *A. marmoreus*, często razem z nim i z *A. diadematus*. Sięga nieco wyżej niż tamte gatunki, bo do około 1100 m n.p.m. Dojrzałe samce zbierałem od połowy sierpnia do połowy września, samice od początku sierpnia do początku listopada, młode od końca maja do początku października.

Gatunek europejsko-zachodniosyberyjski, znany z całej Polski. Podany z Bieszczadów bez stanowisk w „Katalogu”.

### *Araniella alpica* (L. KOCH, 1869)

Pow. Lesko: Habkowce, g. Łopienik, Wetlina. 3 okazy (2 ♀♀, 1 juv.).

Złowiony raz w zaroślach olchowych i dwukrotnie na dość wilgotnych łąkach nad potokami. Najwyższe stanowisko leży na wysokości około 800 m n.p.m. (Łopienik). Dorosłe samice łowiłem na początku czerwca i w połowie lipca, młody okaz w końcu września.

Gatunek europejski. W Polsce znane liczne stanowiska głównie na południu kraju. W „Katalogu” podany z Halicza na podstawie kartoteki W. KULCZYŃSKIEGO.

### *Araniella cucurbitina* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Myczkowce, Żubracze, Liszna, Cisna (taras Solinki, g. Połoczyszcze), g. Jasło, Dołżyca, g. Łopienik, Buk, Kalnica, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin), Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: Zatwarnica, Dwernik (taras Sanu, g. Otryt), Dwerniczek, Lutowiska, Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska, Ustrzyki Górne, „Wolosate”. Łącznie w 31 próbkach 57 okazów.

Żyje na łąkach, polanach, tarasach nadrzecznych i połoninach — na niskich krzewach i wysokich ziołach. Osobniki młode łowiono także w ściółce lasów bukowych. Spotykany do około 1000 m n.p.m. (Połonina Caryńska, Jasło). Dojrzałe samce zbierano od początku czerwca do połowy lipca, samice od połowy czerwca do połowy lipca oraz na początku września, młode od początku maja do początku października.

Pospolity w całej Polsce gatunek palearktyczny. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Araniella opisthographa* (KULCZYŃSKI, 1905)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Łączki, Wetlina. 6 okazów (3 ♂♂, 1 ♀, 2 juv.).

Żyje w tych samych warunkach co poprzedni. Złowiony na polance wśród zarośli olchowych (Wetlina), na ziołach i krzakach w zapuszczonym ogrodzie (Łączki) i na sosenkach na suchym, kserotermicznym zboczach (Czystohorb). Dojrzałe samce zbierałem od początku czerwca do połowy lipca, samice i młode w połowie czerwca.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Wykazany w „Katalogu” z Łączek.

*Atea sturmi* (HAHN, 1831)

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Średni Wierch, zbocze pn.-wsch., około 600 m n.p.m., zarośla olchowe z domieszką świerka, 7 IX 1962, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Cyclosa conica* (PALLAS, 1772)

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, zarośla olchowe nad Terebowcem, 25 IX 1964, leg. W. STARĘGA — 1 subad. ♂, 1 subad. ♀.

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

*Cyclosa oculata* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Ustrzyki Dolne: Lutowiska, olchy na łące nad pot. Syhłowaty, 19 V 1963, leg. W. STARĘGA — 1 juv.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Cyphepeira cornuta* (CLERCK, 1758)

Pow. Ustrzyki Dolne: Lutowska, olchy na łące nad pot. Syhłowaty, 19 V 1963, leg. W. STARĘGA — 2 juv.

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Cyphepeira ixobola* (THORELL, 1873)

Pow. Lesko: Baligród, Cisna. 8 okazów (2 ♂♂, 6 juv.).

Złowiony dwukrotnie pod mostami. Dorosłe samce i okazy młode w połowie lipca. Gatunek wschodnioeuropejsko-azjatycki, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

*Cyphepeira patagiata* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Polanki, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. 3 okazy (2 ♀♀, 1 juv.).

Zbierany wśród traw i ziół na tarasach nadrzecznych i na polanie po dawnej wsi. Dorosłe samice w sierpniu, okaz młody w połowie czerwca.

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Cyphepeira sericata* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: Cisna. 4 okazy (3 ♀♀, 1 juv.).

Zbierany w zabudowaniach w Cisnej i ruinach klasztoru w Zagórz. Dorosłe samice w połowie sierpnia i na początku listopada, okaz młody w połowie czerwca.

Gatunek chyba holarktyczny, znany w Polsce z licznych stanowisk na obszarze całego kraju. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Mangora acalypha* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Sanok: Zagórz, Czystohorb. Pow. Lesko: Postolów, Liszna, Cisna, Polanki, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Dwernik, Dwerniczek, Lutowska, Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska. Łącznie w 13 próbkach 20 okazów.

Spotykany dość często, ale nielicznie. Zamieszkuje łąk i polany do wysokości około 1000 m n.p.m., złowiony także na sosenkach na kserotermicznym zbocz. Osobniki dorosłe zbierano od początku czerwca do początku lipca (samce) i od początku

lipca do początku września (samice), młode od połowy maja do połowy czerwca oraz na początku października.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany z prawie całej Polski, z Bieszczadów wykazany w „Katalogu” (bez stanowisk).

*Singa sanguinea* C. L. KOCH, 1845

Pow. Lesko: Liszna, g. Łopienik, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Ustrzyki Górne, „Wołosate”. Łącznie w 7 próbkach 10 okazów.

Zamieszkuje polany śródleśne, złowiony także w zaroślach na urwistym brzegu Sanu („Krywe”) i na torfowisku wysokim („Wołosate”). Spotykany do wysokości około 1000 m n.p.m. (Łopienik). Samca znalazłem w końcu maja, samice zbierałem od końca maja do połowy lipca, młode w końcu września i na początku października oraz w końcu maja.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z nielicznych stanowisk. W „Katalogu” podany z Ustrzyk Górnych.

*Singa hamata* (CLERCK, 1758)

Pow. Ustrzyki Dolne: Czarna, Lutowiska. 3 okazy (subad. ♀♀).

Łowiony wśród traw na dość wilgotnych łąkach, niedojrzałe samice w połowie maja i na początku września.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

U w a g a. W „Katalogu” omyłkowo podałem (p. 91), iż złowiłem w Bieszczadach *Zygiella montana* (C.L.K.). W rzeczywistości chodziło o niedojrzałe okazy innego gatunku.

*Zygiella stroemi* (THORELL, 1870)

Pow. Sanok: Zagórz, ruiny klasztoru, 12 VI 1964, leg. W. STAREGA — 1 ♂.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z licznych stanowisk. W Bieszczadach nie znaleziony.

*Meta mengei* (BLACKWALL, 1869)

Pow. Lesko: Cisna (g. Jasienik, g. Rożki), g. Łopienik, Dolżyca, Kalnica, Smerek, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (g. Otryt, jar Potoku Caryńskiego), Dwerniczek, Lutowiska, Ustrzyki Górne. Łącznie w 12 próbkach 36 okazów.

Zbierany na łąkach, w zaroślach olchowych oraz w lasach bukowych, mieszanych i iglastych do wysokości około 800 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiono w pierwszej połowie czerwca, samice od połowy maja do połowy lipca, młode w październiku i na początku listopada.

Gatunek europejsko-zachodnioazjatycki, znany z całego kraju. Wykazany z Bieszczadów (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Meta merianae* (SCOPOLI, 1763)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: Łubne, Majdan, Cisna, Wetlina, Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: Chmiel, Dwernik (g. Otryt, Średni Wierch, jar Potoku Caryńskiego), Dwerniczek, g. Dwernik-Kamień, Magura Stuposiańska, g. Wielka Rawka, Krzemień. Łącznie w 19 próbkach 37 okazów.

Żyje na roślinach runa cienistych, wilgotnych lasów bukowych i mieszanych oraz zarośli olchowych, a także w szczelinach skałek; złowiony również w podziemiach ruin klasztoru w Zagórz. Spotykany najczęściej na wysokości 600–800 m n.p.m., sięga jednak aż po szczyt Krzemienia (1335 m n.p.m.). Dorosłe samce zbierano od początku lipca do początku listopada, samice od końca maja do początku listopada, młode od połowy czerwca do połowy sierpnia oraz w końcu października.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

### *Meta segmentata* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Habkowce (g. Jasienik, g. Osina), Żubracze, Majdan, Cisna (taras Solinki, g. Rożki, g. Jasienik), g. Ryczywół, Dołżyca, Polanki, Wetlina (taras Wetliny, Wierch Muchanin), Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Chmiel, Dwernik (lewy brzeg i taras Sanu, g. Otryt, Średni Wierch), g. Trohaniec, Dwerniczek, Czarna, Nasiczne, Połonina Caryńska, Ustrzyki Górne (nad potokami Zakopaniec, Terebowiec i Rzeczyce), „Wolosate”. Łącznie w 47 próbkach 195 okazów.

Jeden z pospolitszych w Bieszczadach pajaków. Zamieszkuje łąki, polany, tarasy nadrzeczne, zarośla olchowe oraz lasy bukowe i mieszane do wysokości około 900 m n.p.m.; raz złowiony także w zabudowaniach (Ustrzyki Górne). Dorosłe samce zbierano od końca sierpnia do początku listopada, samice od połowy sierpnia do początku listopada, młode od połowy czerwca do końca sierpnia.

Gatunek palearktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Tetragnathidae*

#### *Tetragnatha dearmata* THORELL, 1873

Pow. Sanok: Zagórz, ruiny klasztoru, 12 VI 1964, leg. W. STAREGA — 1 subad. ♀.



Rzadki gatunek europejsko-syberyjski, w Polsce znany tylko z Zagórza (STARĘGA 1966b) i Wrocławia (PILAWSKI 1970). W Bieszczadach nie znaleziony.

*Tetragnatha extensa* (LINNAEUS, 1758)

Pow. Lesko: Dolżyca, Kalnica, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: „Suche Rzeki”, Dwernik (taras Sanu, g. Otryt), Lutowiska, Nasiczne, Ustrzyki Górne. Łącznie w 10 próbkach 19 okazów.

Łowiony na tarasach nadrzecznych, w zaroślach olchowych i na wilgotnych łąkach — do około 700 m n.p.m. Dorosłe samce zbierano od połowy czerwca do końca sierpnia, samice w połowie czerwca, młode od połowy maja do połowy sierpnia.

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

*Tetragnatha montana* SIMON, 1874

Pow. Sanok: rezerwat Zwierzło (Jeziorka Duszątyńskie). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. 3 okazy (1 ♂, 2 ♀♀).

Złowiony na tarasie nadrzecznym i w starym lesie bukowo-jodłowym nad małym strumyczkiem. Samca znaleziono na początku lipca, samice w połowie czerwca i na początku lipca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Tetragnatha nigrita* LENDL, 1886

Pow. Ustrzyki Dolne: Chmiel, krzaki wierzb na brzegu Sanu, 17 VIII 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♂, 1 ♀.

Dość rzadki gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Znalezisko z Chmiela opublikowane w „Katalogu”.

*Tetragnatha obtusa* C. L. KOCH, 1837

Pow. Lesko: Cisna, g. Rożki, zbocze pn.-wsch., około 700–750 m n.p.m., świerki na skraju polany, 13 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Tetragnatha pinicola* L. KOCH, 1870

Pow. Lesko: Cisna (taras Solinki, g. Rożki), Liszna, g. Łopienik, Dolżyca, Polanki, Buk, Kalnica, Smerek, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (taras Sanu, g. Otryt), Dwerniczek, Ustrzyki Górne (Kiczera, taras pot. Rzeczyce). Łącznie w 20 próbkach 87 okazów.

Łowiony na suchych i wilgotnych łąkach, polanach, tarasach nadrzecznych, zaroślach olchowych i raz w lesie bukowym. Najwyższe stanowisko leży około 1000 m n.p.m. (Łopienik), najczęściej jednak spotykany poniżej 700 m n.p.m. Dorosłe samce zbierano od połowy czerwca do połowy lipca, samice od początku czerwca do początku września, młode od połowy maja do początku października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Pachygnatha clercki* SUNDEVALL, 1823

Pow. Ustrzyki Dolne: Lutowiska, Ustrzyki Górne. 3 okazy (1 ♂, 2 ♀♀).

Złowiony na łące nad potokiem oraz na tarasie nadrzecznym. Samiec znaleziony w końcu kwietnia, samice w połowie maja.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Pachygnatha degeeri* SUNDEVALL, 1829

Pow. Lesko: Cisna, taras Solinki, zarośla liściaste, 12 IX 1962, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Pachygnatha listeri* SUNDEVALL, 1829

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: g. Ryczywół, Buk, Kalnica. Pow. Ustrzyki Dolne: g. Ostre, „Krywe”, Dwernik, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne. Łącznie w 9 próbkach 19 okazów.

Łowiony na łąkach, polanach i tarasach nadrzecznych do wysokości około 750 m n.p.m. Dorosłe samce zbierano w końcu maja, końcu sierpnia i na początku września, samice od końca kwietnia do połowy czerwca oraz w końcu września i na początku października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

*Linyphiidae**Agyneta cauta* (O. P.-CAMBRIDGE, 1902)

Pow. Ustrzyki Dolne: „Wołosate”, torfowisko wysokie, 24 VI 1967, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Rzadki gatunek, znany z Wysp Brytyjskich, Holandii, NRF, NRD i Czechosłowacji. Z Polski podany przez PILAWSKIEGO (1963) z Gór Bystrzyckich na podstawie młodego okazu, tak że właściwie Wołosate jest pierwszym pewnym stanowiskiem tego pająka w naszym kraju.

*Bathyphantes nigrinus* (WESTRING, 1851)

Pow. Sanok: Zagórz, Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Majdan, Cisna (taras Solinki, g. Jasienik, g. Rożki), Dołżyca, Kalnica, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Dwerniczek, Lutowiska, Ustrzyki Górne (nad Terebowcem, taras Wołosatego), „Wołosate”, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. Łącznie w 19 próbkach 38 okazów.

Łowiony na tarasach nadrzecznych, łąkach, w ściółce zarośli olchowych, lasów bukowych, mieszanych i iglastych. Siega do górnej granicy lasu — w dolinie między Krzemieniem i Tarnicą około 1200 m n.p.m. Osobniki dorosłe obu płci zbierano od końca kwietnia do początku listopada. Młodych, podobnie jak przy większości gatunków z rodzin *Linyphiidae*, *Erigonidae* i *Clubionidae*, nie oznaczałem, gdyż poza sporadycznymi wyjątkami oznaczenia takie nie są pewne.

Gatunek znany z całej Europy oraz z Ameryki Północnej, a w Polsce ze stanowisk w prawie całym kraju. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Bathyphantes parvulus* (WESTRING, 1851)

Pow. Lesko: g. Jasło, polonina szczytowa, około 1000 m n.p.m., na źródłisku, 16 VII 1963, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Oznaczenie sprawdził Prof. F. MILLER. Gatunek rzadki, być może borealno-górski, znany z Wielkiej Brytanii, Szwecji i północy NRD, a w Polsce z Gdańska, Krakowa, Wrocławia i Bieszczadów (PRÓSZYŃSKI i STARĘGA 1971, PILAWSKI 1970).

*Bathyphantes similis* KULCZYŃSKI, 1894

Pow. Lesko: Cisna, g. Jasło. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. 3 okazy (♀♀).

Rzadki gatunek, złowiony w trzech różnych środowiskach: na tarasie nadrzecznym (Cisna), poloninie szczytowej (Jasło) i w ściółce lasu mieszanego (Dwernik). Najniższe stanowisko (Cisna) leży na wysokości 560 m, najwyższe (Jasło) — około 1000 m n.p.m.

Dojrzałe samice zbierałem w połowie lipca, połowie października i na początku listopada.

Gatunek wschodniokarpacki, znany poza Polską tylko z Czechosłowacji i Rumunii. W Polsce do niedawna znane było tylko opublikowane przeze mnie wcześniej (STARĘGA 1966b) stanowisko z Jasła. Ostatnio ten gatunek znalazł PILAWSKI (1970) w Górach Bystrzyckich.

*Bolyphantes alticeps* (SUNDEVALL, 1832)

Pow. Lesko: g. Hyrlata, Cisna, Hnatowe Berdo. Pow. Ustrzyki Dolne: Magura Stuposiańska, g. Wielka Rawka, g. Widelki, Ustrzyki Górne, Krzemień, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. Łącznie w 9 próbkach 35 okazów.

Łowiony w ściółce lasów bukowych, na polanach oraz w rumowiskach na połoninie szczytowej (Krzemień), na wysokości 750–1300 m n.p.m., a tylko wyjątkowo niżej — na tarasach nadrzecznych Solinki w Cisnej i potoku Rzeczyce w Ustrzykach Górnych. Osobniki dojrzałe obu płci zbierano od początku sierpnia do połowy października, młode (subad.) w połowie lipca i na początku sierpnia.

Gatunek borealno-górski, znany z gór Europy Środkowej oraz z północnej Europy i Syberii, a w Polsce z kilku stanowisk na niżu i z licznych stanowisk w górach. W „Katalogu” wykazany z Krzemienia.

*Bolyphantes luteolus* (BLACKWALL, 1833)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Krzemień. 2 okazy (♀♀).

Złowiony w rumowisku kamiennym na połoninie (Krzemień) i na tarasie nadrzecznym (Cisna), obydwie okazy w pierwszej połowie września.

Oznaczenie okazu z Krzemienia sprawdził Prof. F. MILLER, okaz z Cisnej ma niektóre cechy pozwalające zaliczyć go raczej do *B. alticeps* (np. układ szczecin na nogach), natomiast budowa płytki płciowej przemawia za przynależnością do omawianego gatunku.

Gatunek borealno-górski, o podobnym rozmieszczeniu jak poprzedni. Wykazany w „Katalogu” z Krzemienia.

*Centromerita bicolor* (BLACKWALL, 1833)

Pow. Lesko: Cisna, Dolżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. W 4 próbkach 13 okazów.

W Bieszczadach zamieszkuje suche łąki i tarasy nadrzeczne — był łowiony tylko w tych środowiskach, zawsze pod kamieniami. Najwyższe stanowisko (Ustrzyki Górne: Kiczera) leży na wysokości około 700 m n.p.m. Samce zbierałem w połowie października, samice w końcu września, połowie października i końcu kwietnia.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

*Centromerus arcanus* (O. P.-CAMBRIDGE, 1873)

Pow. Lesko: Cisna, g. Rożki, zbocze pn., około 700 m n.p.m., las mieszany w jarze potoczku, w ściółce, 13 VI 1967, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek środkowo- i północnoeuropejski (borealno-górski?) znany w Polsce z kilku zaledwie stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

*Centromerus pabulator* (O. P.-CAMBRIDGE, 1875)

Pow. Ustrzyki Dolne: Bukowska Kopa, połonina szczytowa, około 1300–1320 m n.p.m., pod kamieniami na pd. stoku, 8 VIII 1963, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Dość rzadko spotykany europejski gatunek górski, znany w Polsce z Tatr, Babiej Góry, okolic Łądką Zdroju, Gór Izerskich, Karkonoszy i Masywu Ślęży. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

*Centromerus sellarius* (SIMON, 1884)

Pow. Lesko: Cisna, g. Łopienik, Wetlina, g. Dział. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (lewy brzeg Sanu, jar Potoku Caryńskiego), Połonina Caryńska, Ustrzyki Górne. Łącznie w 11 próbkach 14 okazów.

Żyje w ściółce lasów bukowych i mieszanych oraz zarośli olchowych, złowiony także w rumowisku kamiennym na połoninie (Połonina Caryńska). Spotykany do około 1000 m n.p.m. Dojrzałe samce zbierałem w końcu września i połowie października, samice od początku maja do początku listopada.

Rzadki gatunek górski, znany poza Polską z Czechosłowacji, Austrii, południowych Niemiec i Pirenejów, a w Polsce poza Bieszczadami, skąd był wykazywany przeze mnie (STARĘGA 1966b: Cisna, Dział, Połonina Caryńska), tylko z Masywu Ślęży i Gór Bystrzyckich.

\**Centromerus silvicola* (KULCZYŃSKI, 1887)

Pow. Lesko: Cisna, g. Rożki, zbocze pn., około 650–750 m n.p.m., las mieszany w jarze potoczku, w ściółce, 1 V 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek nowy dla fauny Polski, znany dotychczas tylko z pojedynczych stanowisk w północnych Włoszech (Trentino-Alto Adige), Chorwacji, na Węgrzech, w Szwajcarii i Czechosłowacji. Mój okaz porównywałem z holotypem omawianego gatunku i stwierdziłem ich całkowitą zgodność.

*Centromerus similis* KULCZYŃSKI, 1894

Pow. Lesko: Wetlina, g. Dział. Pow. Ustrzyki Dolne: Chmiel, Dwerniczek. W 4 próbkach 7 okazów (3 ♂♂, 4 ♀♀).

Rzadki gatunek, zamieszkujący ściółkę lasów bukowych i mieszanych do około 800 m n.p.m. Samce zbierałem na początku października i początku listopada, samice w połowie lipca, końcu sierpnia i początku października.

Gatunek środkowo- i południowo-wschodnio-europejski, znany w Polsce poza Bieszczadami — skąd wykazany był przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Wetliny i Działu — tylko z okolic Krakowa i Przemyśla.

*Centromerus sylvaticus* (BLACKWALL, 1841)

Pow. Lesko: Cisna (g. Jasienik, g. Rożki, taras Solinki), Dołżyca, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: g. Ostre, Dwernik (taras i lewy brzeg Sanu, Średni Wierch, jar Potoku Caryńskiego), Dwerniczek, Nasiczne, Polonina Caryńska, Ustrzyki Górne (Kiczera, taras pot. Rzeczyce), „Wolosate”, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. Łącznie w 18 próbkach 32 okazy.

Żyje w ściółce lub pod kamieniami w lasach bukowych i mieszanych, zaroślach olchowych i na tarasach nadrzecznych. Dochodzi do górnej granicy lasu (około 1 200 m n.p.m. w dolinie między Krzemieniem i Tarnicą). Samce łowiono od początku sierpnia do końca października, samice od początku sierpnia do początku listopada.

W Polsce znany z licznych stanowisk, poza Polską z całej Europy i z Ameryki Północnej. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”. Z Beskidu Wschodniego (g. Ostre) dotychczas nie był notowany.

*Diplostyla concolor* (WIDER, 1834)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: Majdan, Cisna (g. Rożki, taras Solinki), Dołżyca, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (lewy brzeg Sanu, Magura), Nasiczne, Ustrzyki Górne. Łącznie w 16 próbkach 37 okazów.

Najczęściej łowiony pod kamieniami na tarasach nadrzecznych, rzadziej w ściółce lasów bukowych, mieszanych i iglastych oraz zarośli olchowych. Złowiony także w ruinach klasztoru w Zagórz. Gatunek nizinny — najwyższe stanowiska w Bieszczadach leżą na wysokości około 700 m n.p.m. Osobniki dorosłe zbierano od końca kwietnia do połowy października (samce) i początku listopada (samice), młode (subad.) spotykane w końcu kwietnia i na początku maja.

Gatunek znany z całej Europy, Madery i Ameryki Północnej, a w Polsce z licznych stanowisk w całym kraju. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Drapetisca socialis* (SUNDEVALL, 1832)

Pow. Lesko: Baligród, Łubne, Cisna, Żubracze. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. W 5 próbkach 7 okazów (3 ♀♀, 4 juv.).

Pajaka tego łowiłem w Bieszczadach rzadko, gdyż stosunkowo mało zbierałem w jego typowym środowisku — w szczelinach kory pni drzew. Trzy stanowiska to pnie drzew w lasach mieszanych, dwa — pnie wierzb nadrzecznych (Baligród, Żubracze). Najwyższe znaleziska leżą na wysokości około 700 m n.p.m. Dorosłe samice łowiłem na początku sierpnia i początku listopada, młode w połowie lipca i na początku listopada.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”, z Beskidu Wschodniego (Baligród) dotychczas nie był notowany.

*Helophora insignis* (BLACKWALL, 1841)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Ustrzyki Górne (nad Terebowcem, Kiczera). 6 okazów (3 ♂♂, 3 ♀♀).

Łowiony wyłącznie na roślinach runa w wilgotnych zaroślach olchowych w pobliżu potoków. Najwyższe stanowiska leżą na wysokości około 600 m n.p.m. Samce zbierałem w końcu sierpnia, samice we wrześniu.

Holarktyczny gatunek nizinny, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk na nizinach i w niższych partiach gór. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Kaestneria dorsalis* (WIDER, 1834)

Pow. Ustrzyki Dolne: Halicz, połonina szczytowa, około 1250–1330 m n.p.m., rumowiska kamienne na pd. zboczu, 8 VIII 1963, leg. W. STAREGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany z kilkunastu stanowisk w Polsce. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”. Złowiony w „nietypowym” biotopie — zazwyczaj żyje na krzewach w wilgotnych miejscach.

*Kaestneria torrentum* (KULCZYŃSKI, 1882)

Pow. Lesko: Cisna (g. Hon, g. Rożki). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. Łącznie w 5 próbkach 12 okazów.

Żyje w ściółce lasów bukowych, mieszanych i iglastych na wysokości od około 600 do prawie 1200 m n.p.m. Jedyne samca złowię na początku sierpnia, samice zbierano od połowy czerwca do początku sierpnia oraz na początku listopada.

Gatunek karpacki, znany od Beskidu Śląskiego po Rumunię. W Polsce notowany tylko z kilku stanowisk w Karpatach. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Labulla thoracica* (WIDER, 1834)

Pow. Lesko: g. Hyrlata, zbocze pn., około 650–1000 m n.p.m., las mieszany (buk, jodła), na pniach drzew, 13 VII 1963, leg. W. STARĘGA — 1 subad. ♀.

Gatunek znany ze wschodniej, środkowej i północnej Europy, a w Polsce z kilkunastu stanowisk, głównie w górach. Z Bieszczadów wcześniej nie notowany.

*Lepthyphantes alacris* (BLACKWALL, 1853)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Łubne, Habkowce (g. Osina, g. Jasienik), g. Hyrlata, Cisna (g. Jasienik, g. Hon, g. Rożki), g. Jasło, Dolżyca, Hnatowe Berdo, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin), Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: Chmiel, Dwernik (Magura, Średni Wierch, g. Otryt, lewy brzeg Sanu, jar Potoku Caryńskiego), Dwerniczek, Magura Stuposiańska, g. Dwernik-Kamień, g. Widelki, g. Mała Rawka, g. Wielka Rawka. Łącznie w 38 próbkach 193 okazy.

Jeden z częściej spotykanych w Bieszczadach pajaków. Żyje w ściółce lasów bukowych, mieszanych i iglastych oraz suchych i wilgotnych zarośli olchowych, sięga prawdopodobnie do górnej granicy lasu — najwyższe stanowiska: Mała Rawka około 1100 i Hnatowe Berdo około 1000 m n.p.m. Osobniki dorosłe obu płci łowiłem od końca kwietnia od początku listopada.

Gatunek europejski znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Lepthyphantes arciger* (KULCZYŃSKI, 1882)

Pow. Lesko: Łubne, Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska, „Wolosate”, Krzemień. 5 okazów (2 ♂♂, 3 ♀♀).

Złowiony dwukrotnie na połoninach szczytowych (Krzemień, Połonina Caryńska) i pojedynczo w lesie mieszanym (Łubne), zaroślach olchowych (Wolosate) i na tarasie nadrzecznym (Cisna). Najniższe stanowisko (Cisna) leży na wysokości 560 m n.p.m., najwyższe (Krzemień) — powyżej 1300 m n.p.m. Samce zbierałem w końcu września i połowie października, samice od początku września do początku listopada.

Gatunek sudecko-karpacki, notowany w Polsce od Karkonoszy po Bieszczady, a poza polską z Czechosłowacji i Rumunii. Wykazany z Łubnego i Krzemienia w mojej poprzedniej pracy (STARĘGA 1966b).

*Lepthyphantes collinus* (L. KOCH, 1872)

Pow. Ustrzyki Dolne: Tarnica, połonina szczytowa, powyżej 1300 m n.p.m., rumowiska kamienne, 9 IX 1962, leg. C. DZIADOSZ et W. STARĘGA — 2 ♀♀.



Stanowisko to, opublikowane już wcześniej (STARĘGA 1966b), jest nadal jedynym znanym w Polsce. Rzadki gatunek górski, podawany z Alp, Karpat i gór Bułgarii.

*Lepthyphantes cristatus* (MENGE, 1866)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Habkowce, Cisna (g. Jasienik, g. Rożki, taras Sołinki), Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: „Suche Rzeki”, Chmiel, Dwernik (lewy brzeg i taras Sanu, Średni Wierch), Dwerniczek, Nasiczne, Magura Stuposiańska, Ustrzyki Górne (Kiczera, taras pot. Rzeczyce). Łącznie w 19 próbkach 41 okazów.

Łowiony w ściółce lasów bukowych i mieszanych oraz zarośli olchowych, a także pod kamieniami na łąkach i tarasach nadrzecznych. Najwyższe stanowiska leżą na wysokości około 800 m n.p.m. Samce zbierano w połowie lipca oraz w październiku i na początku listopada, samice od końca września do początku listopada oraz od końca kwietnia do połowy czerwca.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Wykazany z Bieszczadów w „Katalogu”.

*Lepthyphantes flavipes* (BLACKWALL, 1854)

Podany z Bieszczadów (bez stanowisk) przez PILAWSKIEGO (1963). Przeze mnie nie znaleziony.

*Lepthyphantes leprosus* (OHLERT, 1865)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: Baligród, g. Hyrlata. Pow. Ustrzyki Dolne: Tarnica. 8 okazów (1 ♂, 7 ♀♀).

Łowiony w różnych środowiskach: w rumowisku kamiennym na połoninie (Tarnica), w lesie bukowo-jodłowym (Hyrlata), w zabudowaniach (Baligród) i ruinach (Zagórz). Najwyższe stanowisko leży na wysokości około 1200 m n.p.m. (Tarnica). Samiec znaleziony na początku sierpnia, samice od połowy czerwca do początku sierpnia.

Gatunek holarktyczny, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Podany w „Katalogu” z Baligrodu i Tarnicy.

*Lepthyphantes mendei* KULCZYŃSKI, 1887

Pow. Lesko: Cisna, Dołżyca, Wetlina (taras Wetliny, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (Magura, taras Sanu), Połonina Caryńska. W 7 próbkach 12 okazów.

Spotykany często na tarasach nadrzecznych, pod kamieniami leżącymi w trawie; łowiony także w ściółce lasu bukowego i iglastego oraz w ściółce u stóp skałek szczytowych na połoninie (Połonina Caryńska). Sięga do około 1250 m n.p.m. Samca zło-

wilem w połowie października, samice w połowie lipca i od końca września do końca października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilku stanowisk. W „Katalogu” wykazany z Dwernika i Wetliny.

*Lepthyphantes mughi* (FICKERT, 1875)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwerniczek. 3 okazy (1 ♂, 2 ♀♀).

W Bieszczadach bardzo rzadki, złowiony raz w lesie mieszanym (Cisna) i raz w bukowym (Dwerniczek). Obydwa stanowiska leżą na wysokości około 700 m n.p.m. Samca znalazłem na początku października, samice na początku maja i początku października.

Górski gatunek środkowoeuropejski, podawany również z Finlandii (borealno-górski?). W Polsce znany z Sudetów, Beskidu Zachodniego, Tatr i Masywu Ślęży. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Lepthyphantes nodifer* SIMON, 1884

Podany z Bieszczadów (bez stanowisk) przez PILAWSKIEGO (1965). W moim materiale nie wykryty.

*Lepthyphantes tenebricola* (WIDER, 1834) sensu KULCZYŃSKI, 1887

Pow. Sanok: rezerwat Zwieżło. Pow. Lesko: Habkowce, Cisna (g. Jasienik, g. Rożki), g. Jasło, Dolżyca, Hnatowe Berdo, Wetlina, Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Dwernik (jar Potoku Caryńskiego, lewy brzeg Sanu), Dwerniczek, Nasiczne, Połonina Caryńska, g. Mała Rawka, g. Widelki, Ustrzyki Górne, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. Łącznie w 26 próbkach 67 okazów.

Najczęściej łowiony w ściółce lasów bukowych, rzadziej w mieszanych i iglastych oraz zaroślach olchowych, sporadycznie na źródliku na połoninie szczytowej (Jasło) i na tarasie nadrzeczny (Ustrzyki Górne). Siega do górnej granicy lasu — spotykany do 1100–1200 m n.p.m. Samce zbierano od połowy czerwca do początku października, samice od końca maja do początku listopada.

Gatunek europejski, znany w Polsce z licznych stanowisk. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

\**Lepthyphantes* sp. n.? aff. *charlottae* WUNDERLICH, 1969

Pow. Lesko: Cisna, g. Łopienik. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwerniczek, g. Mała Rawka. 4 okazy (♀♀).

Gatunek prawdopodobnie nowy, w każdym razie w dostępnej mi literaturze nie znalazłem diagnozy pokrywającej cechy wyróżniające moje okazy. Najbardziej

zbliżony wydaje mi się opisany niedawno z Alp *Lepthyphantes charlottae* WUNDERLICH, 1969, ale i tu istnieją pewne różnice (kształt płytki płciowej, oszczeczenie nóg). Wyjaśnienie stanowiska systematycznego tej i następnej formy nastąpi w innej pracy, tu podaję je tylko jako elementy fauny Bieszczadów.

Łowiony w ściółce lasów bukowych i mieszanych na wysokościach 650–1100 m n.p.m. Dwie samice na początku maja, jedna w końcu czerwca, jedna na początku września.

*\*Lepthyphantes* sp. n.? aff. *pulcher* (KULCZYŃSKI, 1882)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Połonina Caryńska, Ustrzyki Górne, Tarnica. W 6 próbkach 13 okazów.

Samice tego gatunku łowiłem w lasach mieszanych i zaroślach olchowych, zwykle w pobliżu potoczków, samce — w rumowiskach kamiennych na połoninach szczytowych. W sumie jego zasięg pionowy mieści się w granicach 600–1300 m n.p.m. Samce łowiłem na początku lipca i na początku października, samice w połowie czerwca (wraz z młodymi), końcu sierpnia i pierwszej połowie września.

Chociaż samce i samice łwione były osobno i w różnych środowiskach, ich przynależność do jednego gatunku nie ulega wątpliwości — świadczy o tym charakterystyczny, łatwy do poznania nawet na oko, deseń odwłoka oraz identyczne oszczeczenie nóg. Gatunek ten, podobnie jak poprzedni, nie został chyba dotychczas opisany, a dokładne wyjaśnienie jego stanowiska systematycznego będzie tematem innej pracy.

*Leptorhoptrum robustum* (WESTRING, 1861)

Pow. Lesko: Dolżycza. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne (tarasy Wołosatego i pot. Rzeczyce), „Wołosate”. 8 okazów (♀♀).

Łwiony pod kamieniami na tarasach nadrzecznych i raz w ściółce zarośli olchowych nad potokiem. Samice zbierałem w końcu kwietnia (jedna z kokonem), końcu września i połowie października.

Gatunek europejsko-zachodniosyberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Podany w „Katalogu” z Ustrzyk Górnych.

*Linyphia hortensis* SUNDEVALL, 1829

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, g. Otryt, zbocze pd., około 550–700 m n.p.m., polanki (poręby) wśród lasu bukowego, 6 IX 1962, leg. C. DZIADOSZ et W. STAREGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk, raczej na nizinach. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Linyphia triangularis* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Cisna, Polanki, Smerek. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, „Suche Rzeki”, Dwernik (taras i lewy brzeg Sanu, g. Otryt, Średni Wierch), Dwerniczek, Smolnik, g. Ostre. Łącznie w 18 próbkach 45 okazów.

Spotykany najczęściej na tarasach nadrzecznych, polanach śródleśnych oraz łąkach, a także w niezbyt gęstych fragmentach zarośli olchowych. Raz złowiony w lesie bukowym i raz na ścianach zabudowań. Najwyższe stanowiska leżą na wysokości 700–750 m n.p.m. Samce łowiono w połowie sierpnia i na początku września, samice od połowy sierpnia do początku listopada i jedną w drugiej połowie maja, młode osobniki w drugiej połowie czerwca.

Gatunek palearktyczny, znany z całego kraju. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Macrargus rufus* (WIDER, 1834)

Pow. Lesko: Habkowce, Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: dolina między Krzemieniem i Tarnicą. 4 okazy (1 ♂, 3 ♀♀).

Łowiony w lasach bukowych i mieszanych na wysokości 600–1200 m n.p.m. Samca złowiłem na początku sierpnia, samice w połowie lipca i na początku listopada.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Meioneta beata* (O. P.-CAMBRIDGE, 1906)

Pow. Lesko: Majdan, Cisna, Dolżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Nasiczne. 4 okazy (♀♀).

Łowiony na tarasach nadrzecznych i raz na skraju lasu bukowego, ale też w pobliżu potoku. Samice na początku maja, początku czerwca i początku października.

Rzadki gatunek, znany z Anglii, NRD, NRF i Czechosłowacji, a w Polsce z Wrocławia i Gór Świętokrzyskich. Z Bieszczadów podany przez PILAWSKIEGO (1963) bez stanowisk i wykazany przeze mnie w „Katalogu” z Cisnej.

*Meioneta tenera* (MENGE, 1869)

Podany z Bieszczadów przez PILAWSKIEGO (1963, sub *Meioneta mollis*) — bez stanowisk. Przeze mnie nie znalezione.

*Meioneta rurestris* (C.L. KOCH, 1836)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska. 4 okazy (♀♀).

Złowiony w czterech różnych środowiskach: na tarasie nadrzecznym (Dwernik), polanie śródleśnej (Magura Stuposiańska), kserotermicznym zboczach (Czystohorb) oraz w ściółce suchego lasu bukowego (Połonina Caryńska). Najwyższe stanowiska leżą na wysokości około 900 m n.p.m. Samice zbierałem w połowie czerwca, połowie sierpnia i na początku października.

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski, jednak z Bieszczadów i Beskidu Wschodniego (Czystohorb) dotychczas nie był notowany.

*Microlinyphia pusilla* (SUNDEVALL, 1829)

Pow. Lesko: Liszna, Cisna, g. Ryczywół. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Dwerniczek, Lutowiska, Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska, g. Wielka Rawka, „Wolosate”. Łącznie w 11 próbkach 28 okazów.

Zamieszkuje łąki i polany, złowiony także na torfowisku wysokim i w ściółce u stóp skałek na połoninie szczytowej. Najwyższe stanowisko leży na wysokości około 1250 m n.p.m. (Połonina Caryńska), jednak najliczniej pająk ten występuje poniżej 750 m n.p.m. Dorosłe samce łowiłem w drugiej połowie maja, samice od połowy maja do końca czerwca, młode we wrześniu i październiku.

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Microneta viaria* (BLACKWALL, 1841)

Pow. Lesko: Cisna (g. Jasienik, g. Rożki), g. Łopienik, g. Hyrlata, Hnatowe Berdo, Wetlina, g. Dział, Moczarne. W 8 próbkach 13 okazów.

Łowiony wyłącznie w ściółce lasów bukowych i mieszanych na wysokości 600–1000 m n.p.m. Samce zbierałem na początku maja, w połowie lipca i w sierpniu, samice na początku maja, w połowie lipca, połowie sierpnia i połowie października.

Gatunek holarktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Neriene clathrata* (SUNDEVALL, 1829)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Ustrzyki Górne. W 5 próbkach 8 okazów (2 ♂♂, 4 ♀♀, 2 juv.).

Łowiony w różnych środowiskach: na łące, tarasie nadrzecznym, w lesie bukowym i w ruinach. Sięga zaledwie do około 700 m n.p.m. Samce zbierałem w drugiej połowie maja, samice w połowie czerwca i połowie października, młode w połowie czerwca i na początku listopada.

Gatunek holarktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Neriere emphana* (WALCKENAER, 1842)

Pow. Lesko: Dołżyca, Smerek. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Dwernik (lewy brzeg Sanu, Magura), g. Dwernik-Kamień, Ustrzyki Górne. W 8 próbkach 18 okazów.

Najczęściej spotykany w zaroślach olchowych, ale złowiony także na łące oraz w lesie bukowym. Sięga do około 700 m n.p.m. Samce łowiono w pierwszej połowie lipca, samice w pierwszej połowie lipca i na początku września, młode w drugiej połowie czerwca i na początku października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z kilkunastu stanowisk w Polsce. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Neriere montana* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Myczkowce, Baligród, Żubracze, Cisna, Dołżyca, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Dwernik (taras i lewy brzeg Sanu, zabudowania), Nasiczne, Ustrzyki Górne (Kiczera, nad Terebowcem, taras Wołosatego). Łącznie w 16 próbkach 18 okazów.

Spotykany często w zabudowaniach, łowiony oprócz tego w zaroślach olchowych, na pniach wolno stojących drzew, na łące i w lesie bukowym. Najwyższe stanowiska leżą zaledwie na wysokości około 700 m n.p.m. Dorosłe samice łowiono od połowy maja do połowy lipca, młode w różnym wieku w końcu kwietnia oraz od połowy lipca do początku października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Neriere peltata* (WIDER, 1834)

Pow. Sanok: rezerwat Zwiezło. Pow. Lesko: Cisna, g. Łopienik, Kalnica, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin), Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Dwernik, Dwerniczek, Ustrzyki Górne. Łącznie w 16 próbkach 40 okazów.

Zamieszkuje łąki, polany, zarośla olchowe, lasy bukowe, mieszane i iglaste, dochodzi do około 800 m n.p.m. Samce łowiono w pierwszej połowie czerwca, samice od końca maja do początku września, młode na początku lipca i początku października.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Neriere radiata* (WALCKENAER, 1842)

Pow. Lesko: Cisna, g. Łopienik, Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwerniczek. W 6 próbkach 14 okazów.

Łowiony na łąkach, polanach śródleśnych i w zaroślach olchowych; osobniki młode — w ściółce lasu bukowego. Sięga do około 1000 m n.p.m. Dorosłe samce i samice zbierałem w pierwszej połowie czerwca, młode na początku października.

Gatunek holarktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Pityohyphantes phrygianus* (C. L. KOCH, 1836)

Pow. Lesko: Łubne. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwerniczek. 2 okazy (juv.).

Złowiony w lesie bukowym i mieszanym na wysokości około 700 m n.p.m. Młode okazy na początku października i początku listopada.

Gatunek holarktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Poeciloneta globosa* (WIDER, 1834)

Pow. Ustrzyki Dolne: Krzemień, Bukowska Kopa. 2 okazy (♀♀).

Spotykany wyłącznie na połoninach szczytowych, na wysokości powyżej 1300 m n.p.m. Dorosłe samice zbierałem na początku sierpnia i początku września.

Gatunek europejsko-syberyjski, występujący głównie w górach i na wyżynach, w Polsce znany ze stanowisk na południu kraju. W „Katalogu” wykazany z Krzemienia.

*Porrhomma convexum* (WESTRING, 1851)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Ustrzyki Górne, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. W 5 próbkach 8 okazów (2 ♂♂, 6 ♀♀).

Łowiony w ściółce lasów bukowych i mieszanych oraz pod kamieniami na tarasie nadrzecznym, jednak w bezpośrednim sąsiedztwie lasu bukowego (Ustrzyki Górne: taras pot. Rzeczyce). Występuje do wysokości około 1200 m n.p.m., czyli do górnej granicy lasu. Samce spotykałem w końcu kwietnia i na początku września, samice w końcu kwietnia, połowie lipca, początku sierpnia i końcu września.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Podany w „Katalogu” z Cisnej i Ustrzyk Górnych.

\**Porrhomma montanum* JACKSON, 1913

Pow. Lesko: Majdan, Cisna, Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. W 5 próbkach 11 okazów.

Spotykany wyłącznie na tarasach nadrzecznych, pod kamieniami leżącymi wśród trawy. Samce łowiłem w końcu kwietnia i na początku maja, samice w końcu kwietnia, na początku maja, początku czerwca i końcu września.

Rzadki gatunek, znany poza Polską z Wysp Brytyjskich, NRF i Czechosłowacji, z Polski podany dopiero niedawno przez PILAWSKIEGO (1970) z Gór Stołowych i Masywu Śnieżnika.

### *Stemonyphantes lineatus* (LINNAEUS, 1758)

Pow. Ustrzyki Dolne: Halicz, polonina szczytowa, około 1250–1333 m n.p.m., rumowiska kamienne, 8 VIII 1963, leg. C. DZIADOSZ et W. STARĘGA — 2 ♀♀.

Gatunek europejsko-zachodniosyberyjski, znany z licznych stanowisk w Polsce. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

### *Syedra myrmicarum* (KULCZYŃSKI, 1882)

Pow. Lesko: Cisna, taras Solinki, pod kamieniem w mrowisku *Myrmica rubida* (LATR.), 29 IV 1965 leg. W. STARĘGA — 2 ♂♂, 4 ♀♀.

Znany w Polsce z kilku stanowisk w okolicach Krakowa i w pasmie Babiej Góry, a poza Polską tylko ze Słowacji. Stanowisko bieszczadzkie opublikowałem już wcześniej (STARĘGA 1966b).

### *Erigonidae*

#### *Maso sundevalli* (WESTRING, 1851)

Pow. Lesko: Wetlina, g. Jawornik, zbocze pd., około 700 m n.p.m., ściółka lasu bukowego, 15 VII 1962, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek znany z Europy i Ameryki Północnej, a w Polsce z kilkunastu stanowisk w prawie całym kraju. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

#### *Ceratinella brevipes* (WESTRING, 1851)

Pow. Ustrzyki Dolne: Halicz, polonina szczytowa, około 1250–1333 m n.p.m., rumowisko kamienne, 8 VIII 1963, leg. C. DZIADOSZ et W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, w Polsce znany z kilku stanowisk. Znalezisko z Halicza opublikowałem w poprzedniej pracy (STARĘGA 1966b).



*Ceratinella brevis* (WIDER, 1834)

Pow. Lesko: Cisna (taras Solinki, g. Rożki), Dołżyca. W 3 próbkach 4 okazy (1 ♂, 3 ♀♀).

Złowiony raz na tarasie nadrzecznym, raz w ściółce lasu mieszanego i raz w zaroślach olchowo-leszczynowych. Sięga zaledwie do około 700 m n.p.m. Samca złowiłem w połowie czerwca, samice zbierałem od końca kwietnia do połowy czerwca.

Gatunek europejski, znany z kilkunastu stanowisk w prawie całej Polsce. Z Bieszczadów podany przeze mnie wcześniej (STARĘGA 1966b) z Cisnej.

*Pelecopsis elongata* (WIDER, 1834)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska. 3 okazy (♀♀).

Złowiony w ściółce na skraju lasu mieszanego (Cisna) oraz w ściółce u stóp skałek szczytowych (Połonina Caryńska, około 1250 m n.p.m.). Dorosłe samice zbierałem na początku października i początku listopada.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Anacotyle stativa* (SIMON, 1881)

Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska, zbocze pd., około 1100 m n.p.m., ściółka lasu bukowego, 26 VI 1967, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Rzadki gatunek europejski, znany w Polsce z okolic Krakowa i Wieliczki. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

*Cnephalocotes obscurus* (BLACKWALL, 1834)

Pow. Lesko: Smerek, zarośla olchowe nad Potokiem Bystrym, 20 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany z kilku stanowisk w naszym kraju. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

*Cornicularia vigilax* (BLACKWALL, 1853)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. 2 okazy (♀♀).

Lowiony pod kamieniami na tarasach nadrzecznych — dorosłe samice w połowie czerwca.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Cisnej.

*Dicymbium nigrum* (BLACKWALL, 1834)

Pow. Lesko: Cisna (taras Solinki, nad Potokiem Habkowieckim), Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne (tarasy Rzeczycy i Wołosatego). W 6 próbkach 6 okazów (♀♀).

Zamieszkuje łąki i tarasy nadrzeczne. Samice łowiłem w końcu kwietnia i połowie czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Podany z Cisnej i Dołżycy (STARĘGA 1966b).

*Dicymbium tibiale* (BLACKWALL, 1836)?

Pow. Lesko: Liszna, Cisna, Dołżyca, Wetlina. W 4 próbkach 6 okazów (2 ♂♂, 4 ♀♀).

Łowiony na łąkach, polanach i tarasach nadrzecznych do wysokości około 700 m n.p.m. Samce zbierałem na początku czerwca i w połowie października, samice na początku lipca i w połowie października.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

Oznaczenia tego gatunku nie jestem całkowicie pewny. Obydwa samce nie mają charakterystycznego zgrubienia goleni I pary nóg, jednak układ oczu przemawia raczej za przynależnością do *D. tibiale* a nie *D. nigrum*. Wszystkie okazy mają sternum bardziej gładkie niż samice, które uznałem za *D. nigrum*. Płytki samic oznaczonych jako *D. tibiale* odpowiada rysunkom w pracy WIEHLEGO (1960).

*Dismodicus bifrons* (BLACKWALL, 1841)

Pow. Lesko: Cisna, taras Solinki, 10 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 2 ♀♀.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Dismodicus elevatus* (C. L. KOCH, 1838)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Kalnica. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. 3 okazy. (2 ♂♂, 1 ♀).

Łwiony na kserotermicznym zboczu, wilgotnej łące i tarasie nadrzecznym — osobniki obu płci w połowie czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Czystohorbu i Kalnicy.

*Entelecara acuminata* (WIDER, 1834)

Pow. Lesko: g. Łopienik, Dolżycza, Kalnica, Smerek. 4 okazy (♀♀).

Łowiony w zaroślach olchowych, na tarasie nadrzecznym i wilgotnej łące. Osiąga wysokość około 800 m n.p.m. (Łopienik). Samice zbierałem w czerwcu.

Gatunek europejsko-zachodniosyberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Podany przeze mnie z Kalnicy (STARĘGA 1966b).

*Entelecara congenera* (O. P.-CAMBRIDGE, 1879)

Pow. Lesko: Postolów, skraj lasu mieszanego, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Rzadki gatunek europejski, znany w naszym kraju z kilku zaledwie stanowisk. Z Beskidu Wschodniego dotychczas nie był notowany, w Bieszczadach nie znaleziony.

*Gonatium isabellinum* (C. L. KOCH, 1841)

Pow. Lesko: Cisna (g. Hon, g. Rożki). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Dwerniczek, Krzemień. W 5 próbkach 12 okazów.

Łowiony w ściółce lasów bukowych, mieszanych i iglastych oraz w rumowisku kamiennym na połoninie (Krzemień). Sięga do wysokości ponad 1300 m n.p.m., ale najczęściej spotykany na poziomie 600–750 m n.p.m. Samca znalazłem na początku października, samice od połowy sierpnia do początku listopada, młodego osobnika na początku listopada.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Podany z Cisnej (g. Hon), Dwernika i Krzemienia (STARĘGA 1966b).

*Metopobactrus prominulus* (O. P.-CAMBRIDGE, 1877)

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczny, południowy stok, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek zachodnio- i środkowoeuropejski, w Polsce znany z Tatr, Beskidu Wschodniego i Wrocławia. Wymienione stanowisko było już publikowane (STARĘGA 1966b). W Bieszczadach nie znaleziony.

*Micrargus herbigradus* (BLACKWALL, 1854)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. W 3 próbkach 5 okazów (3 ♂♂, 2 ♀♀).

Łowiony wyłącznie w ściółce lasów mieszanych na wysokości do około 750 m n.p.m. Samce zbierałem na początku maja i w połowie czerwca, samice w połowie czerwca i na początku sierpnia.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Wykazany przeze mnie z Cisnej (STARĘGA 1966b).

*Micrargus subaequalis* (WESTRING, 1851)

Pow. Lesko: Myczkowce, skarpa nad zalewem — wśród trawy, 14 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Stanowisko to publikowałem w poprzedniej pracy (STARĘGA 1966b). W Bieszczadach nie znaleziony, znany w Polsce z Wrocławia i Kudowy Zdroju rzadki gatunek europejski.

*Peponocranium praeceps* MILLER, 1943

Pow. Lesko: Cisna (taras Solinki, nad Potokiem Habkowieckim). Pow. Ustrzyki Dolne: Nasiczne, Ustrzyki Górne. W 4 próbkach 5 okazów (1 ♂, 4 ♀♀).

Spotykany na łąkach i tarasach nadrzecznych — wśród traw, pod kamieniami i w ściółce. Samca złowiłem na początku czerwca, samice w końcu maja i końcu czerwca.

Gatunek znany tylko z Polski i Czechosłowacji. Podany przeze mnie z Cisnej i Nasicznego (STARĘGA 1966b).

*Saloca kulczynskii* MILLER et KRATOCHIVL, 1939

Podany przez PILAWSKIEGO (1965) z Bieszczadów (bez stanowisk). Przeze mnie nie znaleziony.

*Tigellinus furcillatus* (MENGE, 1869)

Pow. Lesko: Lesko, Dołżyca, Wetlina (nad Wetlinką, Wierch Muchanin). W 4 próbkach 5 okazów (4 ♂♂, 1 ♀).

Złowiony dwukrotnie na łąkach (Wetlina) i raz w zaroślach olchowo-leszczynowych (Dołżyca). Najwyższe stanowisko leży na wysokości około 700 m n.p.m. Samce zbierałem w połowie czerwca i na początku lipca, samice znalazłem w połowie czerwca.

Gatunek środkowoeuropejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Leska, z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

*Tiso vagans* (BLACKWALL, 1834)

Pow. Lesko: Cisna, taras Solinki, 29 IV 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Podany już w poprzedniej mojej pracy (STARĘGA 1966b) gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk.

*Trachynella nudipalpis* (WESTRING, 1851)

Pow. Ustrzyki Dolne: „Wołosate”, zarośla olchowe nad pot. Zwór, w ściółce, 24 IX 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek europejski, znany u nas z kilku stanowisk. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

*Trachynella obtusa* (BLACKWALL, 1836)

Pow. Lesko: Dołżyca, taras Solinki, 16 X 1966, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski znany w Polsce z nielicznych stanowisk. Z Bieszczadów dotąd nie był podawany.

*Walckenaera acuminata* BLACKWALL, 1833

Pow. Lesko: Cisna, taras Solinki, 15 X 1966, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany z kilkunastu stanowisk w naszym kraju. Z Bieszczadów wcześniej nie notowany.

*Wideria antica* (WIDER, 1834)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Cisna (g. Jasienik, g. Rożki, taras Solinki), Dołżyca, Moczarne. 6 okazów (3 ♂♂, 3 ♀♀).

Zamieszkuje ściółkę lasów bukowych i mieszanych oraz zarośli olchowych, łowiony także pod kamieniami na tarasach nadrzecznych. Spotykany do wysokości około 800 m n.p.m. Samce zbierałem na początku maja, w połowie sierpnia i połowie września, samice na początku maja, w połowie czerwca i na początku listopada.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Wykazany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Cisnej.

*Wideria mitrata* (MENGE, 1868)

Pow. Lesko: Cisna, g. Rożki, zbocze pn., około 600–650 m n.p.m., las mieszany w jarze potoczku, ściółka, 17 X 1966, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Dość rzadki gatunek europejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie był podawany.

*Asthenargus paganus* (SIMON, 1884)

Pow. Lesko: Hnatowe Berdo, g. Dział. 3 okazy (1 ♂, 2 ♀♀).

Żyje w ściółce lasów bukowych na wysokościach 650–1000 m n.p.m. Osobniki obu płci złowiłem w końcu sierpnia.

Europejski gatunek górski, znany w Polsce z Karkonoszy, okolic Nysy, Tatr i Bieszczadów. Oba stanowiska bieszczadzkie publikowałem już wcześniej (STARĘGA 1966b).

*Diplocephalus cristatus* (BLACKWALL, 1833)

Pow. Sanok: Zagórz, Czystohorb, Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Cisna (g. Rożki, taras Solinki), Dołżyca, Buk. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Dwernik (taras i lewy brzeg Sanu), Nasiczne, Ustrzyki Górne (tarasy Terebowca i pot. Rzeczyce). Łącznie w 20 próbkach 52 okazy.

Gatunek charakterystyczny dla tarasów nadrzecznych, rzadziej łowiony w lasach bukowych i mieszanych, zaroślach olchowych, a sporadycznie w ruinach i na ksero-termicznym stoku. Samce łowiłem w końcu kwietnia, połowie czerwca oraz w końcu września i pierwszej połowie października, samice od końca kwietnia do końca czerwca oraz od końca września do początku listopada.

Gatunek holarktyczny, znany z prawie całej Polski. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Czystohorbu oraz Cisnej i Ustrzyk Górnych.

*Diplocephalus helleri* (L. KOCH, 1869)

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, dolina między Krzemieniem i Tarnicą. 6 okazów (1 ♂, 1 subad. ♂, 4 ♀♀).

Złowiony na tarasie nadrzecznym oraz w ściółce lasu bukowego. Sięga do wysokości około 1200 m n.p.m. Samce złowiłem w końcu września, samice na początku sierpnia i w końcu września.

Środkoeuropejski gatunek górski, znany w Polsce z gór i wyżyn na południu kraju. Podany w „Katalogu” z Halicza na podstawie notatek W. KULCZYŃSKIEGO.

*Diplocephalus latifrons* (O. P.-CAMBRIDGE, 1863)

Pow. Lesko: Cisna, Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Ustrzyki Górne (tarasy Rzeczycy Wołosatego). Łącznie w 7 próbkach 13 okazów.

Łowiony w ściółce lasów bukowych i mieszanych oraz pod kamieniami na tarasach nadrzecznych i łąkach do wysokości około 800 m n.p.m. Samce zbierałem w końcu kwietnia, początku maja, połowie czerwca i połowie października, samice w końcu kwietnia, początku maja, połowie sierpnia i drugiej połowie października.

Gatunek europejski, znany u nas z kilkunastu stanowisk. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Dwernika.

*Diplocephalus picinus* (BLACKWALL, 1841)

Pow. Ustrzyki Dolne: Magura Stuposiańska, zbocze pd., około 900 m n.p.m., polana śródleśna — wysiewki spod jałowców, 9 X 1966, leg. R. BIELAWSKI — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów wcześniej nie notowany.

*Erigone atra* BLACKWALL, 1833

Pow. Lesko: Cisna (g. Rożki, taras Solinki). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. 3 okazy (2 ♂♂, 1 ♀).

Złowiony dwukrotnie na tarasach nadrzecznych tuż nad wodą i raz w lesie mieszanym nad potoczkiem. Sięga do około 700 m n.p.m. Samce złowilem w połowie czerwca i połowie sierpnia, samicę na początku czerwca.

Gatunek holarktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów dotąd nie był podawany.

*Erigone dentipalpis* (WIDER, 1834)

Pow. Lesko: Cisna, Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Ustrzyki Górne. 4 okazy (3 ♂♂, 1 ♀).

Łowiony na tarasach nadrzecznych i raz na polanie (Cisna: Rożki). Sięga do około 750 m n.p.m. Samce zebrałem w czerwcu, samicę na początku października.

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Gongylidium rufipes* (LINNAEUS, 1758)

Pow. Ustrzyki Dolne: Lutowiska, łąki nad pot. Syhlowaty, 19 V 1963, leg. W. STARĘGA — 1 ♀, 1 juv.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Lutowisk podany już wcześniej (STARĘGA 1966b).

*Oedothorax agrestis* (BLACKWALL, 1853)

Pow. Sanok: Kornańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Majdan, Cisna (taras Solinki, g. Hon, g. Jasienik), Dołżyca, Kalnica, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, „Suche Rzeki”, Dwernik (g. Otryt, taras Sanu, jar Potoku Caryńskiego), Dwerniczek, Nasiczne, Ustrzyki Górne (tarasy Wołosatego i pot. Rzezyce). Łącznie w 29 próbkach 94 okazy.

Charakterystyczny mieszkaniec brzegów rzek i potoków — niezależnie od makrobiotopu łowiony zawsze w bezpośredniej bliskości wody. Sięga do około 750 m n.p.m. Samce zbierałem od końca kwietnia do połowy czerwca oraz od końca września do początku listopada, samice od końca kwietnia do początku listopada.

Gatunek europejski o charakterze górskim, znany w Polsce z Wyżyn Krakowsko-Wieluńskiej i Lubelskiej, Gór Stołowych oraz całych Karpat. Wykazany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Cisnej, Kalnicy, Wetliny i Dwernika.

*Oedothorax fuscus* (BLACKWALL, 1834)

Pow. Lesko: Dołżyca, pod kamieniami w korycie Solinki, 11 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

*Oedothorax retusus* (WESTRING, 1851)

Pow. Lesko: Habkowce, Majdan, Cisna (taras Solinki, g. Rożki), Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Dwerniczek, Lutowiska, Nasiczne, Ustrzyki Górne. Łącznie w 12 próbkach 14 okazów.

Łwiony na tarasach nadrzecznych, łąkach i polanach oraz w ściółce lasów mieszanym i zarośli olchowych do wysokości około 700 m n.p.m. Samce zbierałem w końcu maja i początku czerwca oraz w końcu września i pierwszej połowie października, samice od końca kwietnia do końca września.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Cisnej, Lutowisk, Nasicznego i Ustrzyk Górnych.

*Tapinocyba affinis* DE LESSERT, 1907

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, taras Wołosatego, pod kamieniami, 26 IV 1965, leg. W. STARĘGA — 2 ♂♂, 2 ♀♀.

Rzadki środkowoeuropejski gatunek górski, znany w Polsce tylko z Sudetów Zachodnich. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.



*Tapinocyba pallens* (O. P.-CAMBRIDGE, 1872)

Pow. Lesko: Cisna, taras Solinki, 29 IV 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany w Polsce tylko z Kowar w Sudetach i Cisnej (STARĘGA 1966b).

*Thyreosthenius parasiticus* (WESTRING, 1851)

Pow. Lesko: Hnatowe Berdo. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Połonina Caryńska. 4 okazy (1 ♂, 3 ♀♀).

Znaleziony na łące (Dwernik), w ściółce lasu bukowego (Hnatowe Berdo) i w ściółce u stóp skałek na połoninie szczytowej (Połonina Caryńska). Dochodzi do wysokości około 1250 m n.p.m. Samca złowiłem w końcu października, samice w połowie lipca i w październiku.

Gatunek znany z Europy i Ameryki Północnej, a w Polsce z kilku zaledwie stanowisk. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Hnatowego Berda i Dwernika.

*Theridiidae**Achaearanea riparia* (BLACKWALL, 1834)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Wetlina. 3 okazy (2 ♂♂, 1 juv.).

Złowiony na łące oraz na tarasie nadrzecznym. Sięga do około 750 m n.p.m. Samce łowiłem w połowie czerwca i na początku lipca, okaz niedojrzały w połowie czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Dipoena tristis* (HAHN, 1831)

Pow. Lesko: Żubracze. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. 2 okazy (1 ♀, 1 juv.).

Złowiony na wolno stojących wśród łąk świerkach i jałowcach. Oba stanowiska leżą na wysokości około 700 m n.p.m. Samicę znalazłem w połowie lipca, osobnika młodego w połowie maja.

Gatunek europejski, znany z prawie całego kraju, poza wysokimi górami. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

*Enoplognatha lineata* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Postolów, Myczkowce, Majdan, Liszna, Cisna (g. Rożki, nad Potokiem Habkowieckim), Dołżyca, Polanki, Smerek, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin).

Pow. Ustrzyki Dolne: „Suche Rzeki”, Dwernik (taras i lewy brzeg Sanu, g. Otryt, Średni Wierch), g. Dwernik-Kamień, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne (Kiczera, tarasy Wołosatego i pot. Rzeczycy), „Wołosate”. Łącznie w 32 próbkach 119 okazów.

Pająk ten żyje na roślinach zielnych i gałęziach krzewów na łąkach, polanach, tarasach nadrzecznych, w zaroślach olchowych, lasach bukowych i mieszanych; złowiony także na jałowcach na kserotermicznym zboczu. Najwyższe stanowiska leżą na wysokości około 750 m n.p.m. Samce zbierałem od połowy czerwca do połowy lipca, samice od początku lipca do końca września, młode od końca kwietnia do połowy lipca.

Gatunek holarktyczny, pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Enoplognatha thoracica* (HAHN, 1831)

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczne zbocze, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Beskidu Wschodniego dotychczas nie był notowany, w Bieszczadach nie znaleziony.

### *Episinus angulatus* (BLACKWALL, 1836)

Podany przez PILAWSKIEGO (1963) z Bieszczadów bez określenia miejsca zbioru. Przeze mnie nie znaleziony.

### *Episinus truncatus* LATREILLE, 1809

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, Kiczera, zbocze zach., około 700 m n.p.m., pod kamieniami na łące, 26 IV 1965, leg. W. STARĘGA — 1 juv.

Gatunek holarktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie był wykazywany.

### *Euryopsis flavomaculata* (C. L. KOCH, 1836)

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczne zbocze, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. W Bieszczadach nie znaleziony.

### *Neottiura bimaculata* (LINNAEUS, 1767)

Pow. Lesko: Myczkowce, Liszna, Dołżyca, Kalnica, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. W 6 próbkach 11 okazów.

Żyje wśród traw i ziół na łąkach, polanach i tarasach nadrzecznych. Sięga do około 700 m n.p.m. Samce zbierałem w drugiej połowie czerwca, samice od połowy czerwca do końca sierpnia, młode w pierwszej połowie czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Robertus arundineti* (O. P.-CAMBRIDGE, 1871)

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, taras pot. Rzczyce, pod kamieniami, 25 IV 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek europejski, znany u nas z nielicznych stanowisk. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

*Robertus lividus* (BLACKWALL, 1836)

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Ustrzyki Górne (tarasy Rzczyce, Wołosatego i pot. Rzczyce), „Wołosate” (nad pot. Zwór, torfowisko). W 6 próbkach 10 okazów (1 ♂, 9 ♀♀).

Łowiony na tarasach nadrzecznych oraz w zaroślach olchowych, lesie bukowym i na torfowisku wysokim. Sięga do około 700 m n.p.m. Samca znalazłem w końcu kwietnia, samice zbierałem w końcu kwietnia, drugiej połowie czerwca i we wrześniu.

Gatunek europejsko-syberyjski, podawany też z Alaski. W Polsce znany z licznych stanowisk, z Bieszczadów jednak dotychczas nie był notowany.

*Robertus neglectus* (O. P.-CAMBRIDGE, 1871)

Pow. Lesko: Cisna, taras Solinki, 10 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek północno- i środkowoeuropejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Cisnej.

*Steatoda bipunctata* (LINNAEUS, 1758)

Pow. Lesko: Cisna. W 4 próbkach 12 okazów.

Gatunek synantropijny, zbierany wyłącznie w zabudowaniach. Samce łowiłem w końcu września i na początku listopada, samice w połowie sierpnia, końcu września i początku listopada, młode w końcu kwietnia.

Gatunek holarktyczny, pospolity w całej Polsce. Podany z Bieszczadów w „Katalogu”.

*Steatoda castanea* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Łączki. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, 5 okazów (2 ♂♂, 2 ♀♀, 1 juv.).

Łowiony wyłącznie w zabudowaniach; samce w połowie maja i na początku listopada, samice na początku listopada, młody na początku czerwca.

Gatunek środkowopalearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

*Steatoda corollata* (LINNAEUS, 1758)

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczne zбочe, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 juv.

Gatunek holarktyczny, znany w naszym kraju z licznych stanowisk. W Bieszczadach nie znalezione.

*Steatoda phalerata* (PANZER, 1801)

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, taras pot. Rzeczyce, 25 IV 1965, leg. W. STARĘGA — 1 subad. ♀.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany z prawie całej Polski. Wykazany z Bieszczadów w „Katalogu”.

*Theridion impressum* L. KOCH, 1881

Pow. Lesko: Żubracze. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (taras Sanu, g. Otryt), Połonina Caryńska, „Wołosate”. 7 okazów (1 ♂, 6 ♀♀).

Łowiony na ziołach i wśród traw na łąkach, polanach, tarasie nadrzecznym i w zaroślach olchowych — do wysokości około 700 m n.p.m. Samca znalazłem w połowie lipca, samice zbierano w połowie lipca i we wrześniu (także z kokonem).

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) podany w „Katalogu”.

*Theridion simile* C. L. KOCH, 1836

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczne zбочe, na sosenkach, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂, 1 ♀.

Gatunek chyba holarktyczny, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Beskidu Wschodniego dotychczas nie był podawany, w Bieszczadach nie znalezione.

*Theridion sisyphium* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: g. Łopienik, Dołżyca, Wetlina (nad Wetlinką, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Dwernik (taras Sanu, g. Otryt), Dwerniczek, Połonina Caryńska. Łącznie w 11 próbkach 26 okazów.

Pająk ten zamieszkuje odkryte biotopy: łąki, polany, tarasy nadrzeczne — sięgając do około 1050 m n.p.m. Złowiony także na sosenkach i jałowcach na kserotermicznym zboczu. Samce zbierałem w czerwcu i pierwszej połowie lipca, samice od połowy lipca do początku września, młode w końcu maja, połowie czerwca (subad. ♀), początku września i początku października.

Gatunek palearktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Theridion tinctum* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczne zbocze, na sosenkach, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek chyba holarktyczny, znany w Polsce z licznych stanowisk. W Bieszczadach nie znaleziony.

*Theridion varians* HAHN, 1831

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Liszna, Cisna, g. Łopienik, g. Dział, Moczarnie. Pow. Ustrzyki Dolne: „Suche Rzeki”, Dwernik, Dwerniczek. Łącznie w 11 próbkach 24 okazy.

Zbierany na niskich roślinach w lasach bukowych, zaroślach olchowych, na tarasach nadrzecznych i łąkach — do wysokości około 800 m n.p.m. Złowiony także na sosenkach na kserotermicznym zboczu. Samce spotykałem od końca maja do początku lipca, samicę zловиłem w połowie czerwca, młode w połowie sierpnia i na początku października.

Gatunek palearktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

*Mimetidae**Ero furcata* (VILLERS, 1789)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: g. Jasło. 2 okazy (juv.).

Znaleziony na połoninie szczytowej na wysokości około 1000 m n.p.m. oraz w ruinach klasztoru — młode osobniki w połowie czerwca i połowie lipca.

Gatunek holarktyczny, znany z pojedynczych stanowisk w prawie całej Polsce.

Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu” na podstawie notatek W. KULCZYŃSKIEGO.

### *Nesticidae*

#### *Nesticus cellulanus* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Zagórz. W 2 próbkach 48 okazów.

Pająka tego zbierałem tylko w podziemiach ruin klasztoru w Zagórz — w połowie czerwca liczne osobniki dorosłe obu płci i młode.

Gatunek europejski, podawany też z Ameryki Północnej. W Polsce znany ze stanowisk głównie na południu kraju. W Bieszczadach nie znaleziony i chyba tam nie występuje, gdyż brak tam odpowiednich środowisk — jaskiń, sztolni, dużych piwnic itp.

### *Gnaphosidae*

#### *Drassodes pubescens* (THORELL, 1856)

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczne zbocze, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂, 1 ♀.

Gatunek europejsko-zachodnioazjatycki, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Beskidu Wschodniego dotychczas nie był notowany. W Bieszczadach nie znaleziony.

#### *Haplodrassus signifer* (C. L. KOCH, 1839)

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczne zbocze, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂, 4 ♀♀.

Gatunek holarktyczny, znany u nas z licznych stanowisk. Z Beskidu Wschodniego wcześniej nie podawany. W Bieszczadach nie znaleziony.

#### *Zelotes latreillei* (SIMON, 1878)

Pow. Lesko: Dołżyca, sucha łąka, 16 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

#### *Zelotes praeficus* (L. KOCH, 1866)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Bukowe Berdo. 3 okazy (2 ♀♀, 1 juv.).

Złowiony na suchej łące i pod kamieniami na połoninie szczytowej. Sięga do wysokości około 1300 m n.p.m. Samice znalazłem w końcu czerwca i początku sierpnia okaz niedojrzały na początku sierpnia.

Gatunek europejsko-zachodnioazjatycki, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Zelotes pusillus* (C. L. KOCH, 1833)

Pow. Lesko: Cisna, skałki i rumowiska nad Solinką, 8–13 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Zelotes aeneus* (SIMON, 1878)

Pow. Lesko: Cisna, sucha łąka nad Potokiem Habkowieckim, 15 VII 1963, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski o niezbyt dokładnie poznanym rozmieszczeniu, w Polsce znany tylko z okolic Krakowa i Przemyśla. Z Bieszczadów wcześniej nie podawany.

U w a g a. W „Katalogu” wykazałem z Bieszczadów *Zelotes longipes* (L. K.) (p. 217) i *Z. serotinus* (L.K.) (p. 218). W rzeczywistości chodzi o inne gatunki — kontrolę oznaczeń przeprowadziłem na podstawie pracy MILLERA (1967).

*Zelotes apricorum* (L. KOCH, 1876)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Krzemień. 4 okazy (3 ♀♀, 1 juv.).

Złowiony na tarasie Solinki oraz pod kamieniami u stóp „grzebienia” szczytu Krzemienia (około 1320 m n.p.m.). Samice znalazłem na początku czerwca i początku września, okaz młody na początku czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z Mazowsza, Karkonoszy, Beskidu Śląskiego i Wysokiego, wykazany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Cisnej.

*Zelotes subterraneus* (C. L. KOCH, 1833)

Pow. Ustrzyki Dolne: Tarnica, zbocze pn.-zach., około 1250–1300 m n.p.m., rumowisko kamienne na połoninie, 9 VII 1963, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek holarktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

\**Micaria decorata* TULLGREN, 1942

Pow. Lesko: Myczkowce, skarpa nad zalewem, wśród trawy i pod kamieniami, 14 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek nowy dla fauny Polski, znany dotychczas tylko ze Szwecji, Finlandii i Czechosłowacji. W Bieszczadach nie znaleziony.

*Micaria pulicaria* (SUNDEVALL, 1831)

Pow. Lesko: g. Jasło. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, Halicz. 3 okazy (1 ♂, 2 juv.).

Złowiony pod kamieniami na suchej łące (Ustrzyki Górne: Kiczera) oraz na połoninach szczytowych Jasła i Halicza, gdzie osiąga wysokość około 1300 m n.p.m. Samca znalazłem na początku sierpnia, młode w połowie lipca i końcu września (subad. ♀).

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

\**Micaria scenica* SIMON, 1878

Pow. Sanok: Czystohorb, kserotermiczne zbocze, 17 IV 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek nowy dla fauny Polski, dotychczas znany z Alp, gór środkowoniemieckich, Jugosławii i Rumunii. W Bieszczadach nie znaleziony.

*Micaria silesiaca* L. KOCH, 1875

Pow. Lesko: Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska. 2 okazy (1 subad. ♂, 1 ♀).

Złowiony w suchych zaroślach olchowo-leszczynowych oraz w rumowisku kamiennym na dolnym skraju połoniny (wysokość około 1000 m n.p.m.). Obydwa okazy znalazłem w połowie czerwca.

Gatunek południowo-wschodnio-europejski, znany w Polsce z kilku zaledwie stanowisk w Karpatach. Podany w „Katalogu” z Połoniny Caryńskiej.

*Clubionidae**Phrurolithus festivus* (C. L. KOCH, 1835)

Pow. Sanok: Zagórz, Czystohorb. Pow. Lesko: Myczkowce, g. Jaworne, Cisna (nad Potokiem Habkowieckim, taras Solinki), Dołżyca. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. Łącznie w 11 próbkach 28 okazów.



Żyje w nasłonecznionych, odkrytych biotopach — na tarasach nadrzecznych i suchych łąkach, złowiony także na kserotermicznym zboczu w Czystohorbie i w ruinach klasztoru w Zagórze. Wyjątkowo znaleziony też w lesie mieszanym (Jaworne). Najwyższe stanowiska leżą na wysokości około 700 m n.p.m. Samce zbierałem w połowie czerwca, samice w połowie czerwca i połowie sierpnia, młode w końcu kwietnia i początku maja, początku sierpnia i początku listopada.

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Cheiracanthium carnifex* (FABRICIUS, 1775)

Pow. Lesko: Postolów, Myczkowce, g. Hyrlata, Liszna, Cisna, g. Małe Jasło, Smerek, Wetlina (nad Wetlinką, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Lutowiska, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne. Łącznie w 14 próbkach 38 okazów.

Żyje wśród traw na łąkach i polanach do wysokości około 1100 m n.p.m. (Hyrlata). Samce łowiłem od połowy maja do połowy lipca, samice od końca maja do połowy lipca (w połowie lipca w oprzędach na wierzchołkach wysokich traw), młode od połowy maja do połowy lipca oraz na początku września.

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Clubiona pallidula* (CLERCK, 1758)

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, Kiczera, zbocze zach., około 700 m n.p.m., las bukowy, 29 V 1963, leg. C. DZIADOSZ — 1 ♂, 2 ♀♀.

Gatunek europejski, znany z całej Polski. Podany z Bieszczadów w „Katalogu”.

*Clubiona germanica* THORELL, 1870

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (taras i lewy brzeg Sanu, Średni Wierch). W 4 próbkach 10 okazów (6 ♂♂, 4 ♀♀).

Zbierany na wysokich ziołach na tarasie nadrzecznym, w zaroślach olchowych z domieszką świerka i na polanie wśród tych zarośli. Sięga do około 600 m n.p.m. Samce łowiłem na początku lipca, początku września i początku listopada, samice na początku września i początku listopada.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Podany w „Katalogu” z Dwernika.

*Clubiona neglecta* O. P.-CAMBRIDGE, 1862

Pow. Lesko: Myczkowce, Cisna, g. Jasło, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. W 5 próbkach 6 okazów (3 ♂♂, 3 ♀♀).

Zamieszkuje łąki, polany, tarasy nadrzeczne i połoniny — do około 1000 m n.p.m. Samce łowiłem w połowie czerwca i początku lipca, samice w połowie czerwca, połowie lipca i początku września.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z kilkunastu znalezisk w naszym kraju. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Clubiona similis* L. KOCH, 1866

Pow. Lesko: Żubracze, Cisna, Wetlina (nad Wetlinką, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Ustrzyki Górne. Łącznie w 9 próbkach 20 okazów.

Żyje wśród traw i kamieni na tarasach nadrzecznych, łąkach i polanach do wysokości około 700 m n.p.m. Samce zbierałem od początku czerwca do początku października, samice w końcu kwietnia, pierwszej połowie lipca i początku października.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilku zaledwie stanowisk. W „Katalogu” podany z Cisnej.

*Clubiona lutescens* WESTRING, 1851

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: g. Ryczywół, Dołżyca, Kalnica, Smerek, Wetlina (nad Wetlinką, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Dolne, Dwernik (g. Otryt, Magura, Średni Wierch, lewy brzeg Sanu), Nasiczne, Ustrzyki Górne. Łącznie w 19 próbkach 29 okazów.

Zamieszkuje łąki, polany, tarasy nadrzeczne, zarośla olchowe, lasy bukowe i iglaste do wysokości 800 m n.p.m. Samce zbierałem w końcu maja i połowie czerwca, samice od połowy maja do połowy lipca oraz od początku września do początku listopada.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

*Euryclubiona reclusa* (O. P.-CAMBRIDGE, 1863)

Pow. Lesko: Postolów, Cisna, Kalnica, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik (taras Sanu, g. Otryt, Średni Wierch), Lutowska, Nasiczne, Połonina Caryńska, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne (Kiczera, tarasy Wołosatki i pot. Rzczyce). Łącznie w 14 próbkach 44 okazy.

Żyje na łąkach, polanach, tarasach nadrzecznych, w lasach bukowych i na połoninach szczytowych (Połonina Caryńska, Wielka Rawka) osiągając wysokość 1300 m n.p.m. Samce zbierałem od połowy maja do połowy lipca, samice od połowy maja do połowy lipca oraz na początku września i początku października, młode (subad. ♀♀) w połowie maja.

Gatunek europejsko-zachodniosyberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów wykazany (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Euryclubiona subsultans* (THORELL, 1875)

Pow. Lesko: Cisna. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. W 2 próbkach 13 okazów.

Łowiony w lasach iglastych i mieszanych na wysokości do 700 m n.p.m. Samce zbierałem w końcu października, samice w połowie lipca i końcu października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Gauroclubiona caerulea* (L. KOCH, 1867)

Pow. Lesko: Cisna (taras Solinki, g. Rożki). Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Ustrzyki Górne. W 4 próbkach 14 okazów.

Łowiony na polanach, tarasach nadrzecznych, w zaroślach olchowych i lasach mieszanych do wysokości około 650 m n.p.m. Dorosłe samice zbierano od końca maja do połowy lipca oraz na początku września.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całego kraju. W „Katalogu” wykazany z Cisnej i Ustrzyk Górnych.

*Microclubiona comta* (C. L. KOCH, 1839)

Pow. Lesko: Łubne, kota 817, zbocze pd.-wsch., około 700 m n.p.m., las mieszany, 5 XI 1963, leg. C. DZIADOSZ et W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Łubnego podany w „Katalogu”.

*Microclubiona diversa* (O. P.-CAMBRIDGE, 1862)

Pow. Lesko: g. Jasło, polonina szczytowa, około 1000 m n.p.m., wśród traw na źródliisku, 16 VII 1963, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Rzadki gatunek europejski, znany w Polsce z dorzecza Biebrzy, Wrocławia i Kielc. Z góry Jasło podany w „Katalogu”.

*Microclubiona trivialis* (C. L. KOCH, 1843)

Pow. Ustrzyki Dolne: Polonina Caryńska, zbocze pd., około 1000 m n.p.m., dolny skraj poloniny — na jałowcu, 16 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”. Charakterystyczny mieszkaniec drzew i krzewów iglastych.

*Anyphaenidae**Anyphaena accentuata* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Magura Stuposiańska. 2 okazy (juv.).

Zbierany w ściółce lasów bukowych i mieszanych na wysokości 650–800 m n.p.m. Młode osobniki w końcu października i początku listopada.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie wykazywany.

*Liocranidae**Apostenus fuscus* WESTRING, 1851

Pow. Lesko: Dołżyca, suche zarośla olchowo-leszczynowe w jarze potoczku, w ściółce, 18 VI 1964, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek środkowo- i północnoeuropejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów wcześniej nie notowany.

*Thomisidae**Diaea dorsata* (FABRICIUS, 1777)

Pow. Lesko: Solinka, Kalnica. Pow. Ustrzyki Dolne: „Krywe”, Zatwarnica, Dwernik, Dwerniczek, Magura Stuposiańska. W 7 próbkach 13 okazów.

Łowiony w zaroślach olchowych, lasach bukowych, mieszanych i iglastych — osobniki dorosłe na gałęziach drzew i krzewów, młode w ściółce. Wyjątkowo znaleziony także w zabudowaniach (Dwernik). Najwyższe stanowiska leżą na wysokości około 700 m n.p.m. Dorosłego samca złowiłem w końcu maja, samice w połowie czerwca, młode w październiku, początku listopada oraz w końcu kwietnia.

Gatunek europejski, znany z całej Polski. Podany z Bieszczadów (bez stanowisk) w „Katalogu”.

*Misumena vatia* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Postolów, Myczkowce, g. Hyrlata, Zubracze, Liszna, Cisna (g. Hon, g. Rożki, taras Solinki), g. Łopienik, Dołżyca, Polanki, Buk, Kalnica, Smerek, Wetlina, Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: Czarna, Zatwarnica, „Suche Rzeki”, Dwernik (taras Sanu, g. Otryt, Średni Wierch), Smolnik, Lutowiska, Połonina Caryńska, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne, Halicz, Tarnica. Łącznie w 35 próbkach 90 okazów.

Należy w Bieszczadach do najczęściej spotykanych pajaków. Zbierany na ziołach

na łąkach, polanach, tarasach nadrzecznych i połoninach oraz w zaroślach olchowych i lasach iglastych. Sięga do wysokości 1200–1300 m n.p.m. Dojrzałe samce łowiono od połowy maja do połowy lipca, samice od połowy maja do końca września, młode od połowy maja do początku listopada.

Gatunek holarktyczny, pospolity w całym kraju. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Oxyptila atomaria* (PANZER, 1801)

Pow. Lesko: Liszna. Pow. Ustrzyki Dolne: Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska. 3 okazy (1 ♀, 2 juv.).

Spotykany wśród traw na polanach śródleśnych i połoninach szczytowych, na wysokości 700–1250 m n.p.m. Dorosłą samicę złowiłem na początku października, młode na początku czerwca i początku października.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

*Oxyptila blackwalli* SIMON, 1875

Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska, zbocze pd., około 1000 m n.p.m., rumowisko kamienne na połoninie, 16 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂, 1 subad. ♂, 1 ♀.

Rzadko spotykany gatunek europejski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Podany w „Katalogu” z Połoniny Caryńskiej.

*Oxyptila praticola* (C. L. KOCH, 1837)

Pow. Ustrzyki Dolne: Nasiczne, Bukowe Berdo. W 2 próbkach 14 okazów.

Złowiony na łące oraz na połoninie szczytowej, gdzie osiąga wysokość około 1300 m n.p.m. Dorosłą samicę znalazłem w końcu maja, młode osobniki w końcu maja i początku sierpnia.

Gatunek europejsko-zachodnioazjatycki, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

*Oxyptila rauda* SIMON, 1875

Pow. Lesko: Cisna. 2 okazy (♀♀).

Złowiony pod kamieniami na tarasie Solinki — samice w końcu kwietnia i początku czerwca (z kokonem).

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z Puszczy Białowieskiej, Beskidów i Tatr. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b) z Cisnej.

*Oxyptila trux* (BLACKWALL, 1846)

Pow. Lesko: Liszna, g. Jasło. Pow. Ustrzyki Dolne: Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska, Bukowe Berdo, Halicz. W 6 próbkach 18 okazów.

Zbierany wśród traw i w rumowiskach kamiennych na polanach i połoninach szczytowych, na wysokości 700–1300 m n.p.m. Samca złowiłem na początku października, samice w połowie lipca i początku października, młode na początku czerwca, początku sierpnia i początku października.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

*Xysticus bifasciatus* C. L. KOCH, 1837

Pow. Lesko: Postolów, Liszna, g. Jasło, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Smolnik, Lutowska, Ustrzyki Górne, g. Wielka Rawka. Łącznie w 10 próbkach 29 okazów.

Żyje na ziołach na łąkach, polanach i rzadziej połoninach — spotykany do około 1000 m n.p.m. (Jasło). Samce zbierano od połowy maja do końca czerwca, samice od połowy maja do początku sierpnia, młode w połowie maja, połowie lipca, początku września i końcu października.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Xysticus cristatus* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko. Pow. Lesko: Postolów, Myczkowce, Żubracze, Liszna, Cisna, Dołżyca, Kalnica, Wetlina (taras Wetlinki, Wierch Muchanin), Moczarne. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Dolne, Czarna, Czarna-Kopalnia, „Krywe”, „Suche Rzeki”, Dwernik (g. Otryt, Średni Wierch), Dwerniczek, Smolnik, Ustrzyki Górne (Kiczera, tarasy Wołosatki i pot. Rzeczyce), Halicz. Łącznie w 36 próbkach 107 okazów.

Jeden z częściej spotykanych pajaków. Zamieszkuje łąki, polany, tarasy nadrzeczne, rzadkie zarośla olchowe oraz lasy bukowe i rumowiska kamienne na połoninach, sięgając na Haliczu wysokość 1300 m n.p.m. Dorosłe samce zbierano od połowy maja do połowy czerwca, samice od końca kwietnia do początku października, młode od końca kwietnia do początku listopada.

Gatunek palearktyczny, pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Xysticus erraticus* (BLACKWALL, 1834)

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne, taras pot. Rzczyce, pod kamieniami i wśród traw, 16 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek europejski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

*Xysticus kochi* THORELL, 1872

Pow. Lesko: Postolów, łąka granicząca z lasem mieszanym, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany z prawie całej Polski. W Bieszczadach nie znaleziony.

*Xysticus lanio* C. L. KOCH, 1835

Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Dolne, VI 1880, leg. B. KOTULA — 1 subad. ♀ (det. W. KULCZYŃSKI).

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z prawie całej Polski. W Bieszczadach nie znaleziony.

*Xysticus ulmi* (HAHN, 1831)

Pow. Sanok: Prełuki. Pow. Lesko: Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik, Lutowiska. W 4 próbkach 5 okazów (4 ♂♂, 1 ♀).

Łowiony wyłącznie na łąkach, na wysokości do około 750 m n.p.m. Samce zbierano w drugiej połowie maja oraz na początku lipca, samicę znaleziono w połowie maja.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Philodromus aureolus* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Lesko: Żubracze, Cisna, Polanki, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Dolne, „Suche Rzeki”, Lutowiska, Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska. Łącznie w 11 próbkach 22 okazy.

Żyje na wysokich ziołach, jałowcach i drzewach iglastych — łowiony na łąkach, polanach, połoninach oraz na kserotermicznym zboczu w Czystohorbie i w zabudowaniach w Cisnej. Sięga po szczyt Połoniny Caryńskiej (1297 m n.p.m.). Osobniki

dorośle obu płci zbierałem w połowie czerwca, młode w różnym wieku od końca kwietnia do początku października.

Gatunek holarktyczny, pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Philodromus collinus* C. L. KOCH, 1835

Pow. Lesko: Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Ustrzyki Górne. 2 okazy (1 ♀, 1 juv.).

Złowiony na polanie i na tarasie nadrzeczny. Samicę znalazłem w połowie lipca, okaz młody w połowie czerwca.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany z całego kraju. Z Bieszczadów podany bez stanowisk w „Katalogu”.

*Philodromus emarginatus* (SCHRANK, 1803)

Pow. Lesko: Liszna, Cisna. 2 okazy (1 ♂, 1 juv.).

Dorośłego samca złowilem na początku czerwca na polanie wśród lasów iglastych, na wysokości około 700 m n.p.m. (Liszna), osobnika młodego na początku listopada pod kamieniami na skraju lasu mieszanego (Cisna).

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów wcześniej nie notowany.

*Tibellus oblongus* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Ustrzyki Dolne: Smolnik, łąka na pd. zboczu Otrytu, 31 VIII-1 IX 1961, leg. B. PISARSKI — 1 ♀.

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Salticidae*

*Synageles venator* (LUCAS, 1836)

Pow. Sanok: Zagórz, ruiny klasztoru, 17 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek zachodniopalearktyczny, znany w Polsce z kilku zaledwie stanowisk. Z Bieszczadów podany w „Katalogu” na podstawie informacji PIŁAWSKIEGO — przeze mnie nie znalezione. Z Beskidu Wschodniego dotychczas nie był notowany.

*Bianor aurocinctus* (OHLERT, 1865)

Pow. Lesko: Liszna. Pow. Ustrzyki Dolne: Chmiel. 2 okazy (1 ♂, 1 subad. ♀).



Złowiony na polanie wśród lasów iglastych (Liszna) oraz w rzadkich, suchych zaroślach olchowych (Chmiel) — obydwu stanowiska na wysokości około 700 m n.p.m. Samca znalazłem w końcu maja, niedojrzałą samicę na początku czerwca.

Gatunek europejsko-zachodniosyberyjski, znany w Polsce z kilkunastu stanowisk. W „Katalogu” podany z Otrytu (tu jako Chmiel) z moich materiałów oraz z Ustrzyk Górnych na podstawie informacji PILAWSKIEGO.

*Dendryphantès rudis* (SUNDEVALL, 1832)

Pow. Sanok: Czystohorb. Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska. 3 okazy (1 ♂, 1 ♀, 1 juv.).

Złowiony pod kamieniami na szczycie Połoniny Caryńskiej (1297 m n.p.m.) oraz na sosenkach na kserotermicznym zboczu w Czystohorbie. Wszystkie okazy zebrałem w drugiej połowie czerwca.

Gatunek palearktyczny, znany z prawie całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie notowany.

Stanowisko na Połoninie Caryńskiej jest zupełnie „nietypowe” — pająk ten żyje zazwyczaj na gałązkach sosen, a tu został znaleziony pod kamieniami, razem z licznie występującym *Sitticus rupicola*.

*Euophrys aequipes* (O. P.-CAMBRIDGE, 1871)

Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska, zbocze pd., około 1000 m n.p.m., rumowisko kamienne na dolnym skraju połoniny, 16 VI 1965, leg. W. STARĘGA — 1 ♂.

Gatunek europejski, znany w Polsce z zaledwie kilku stanowisk. Znajezisko bieszczadzkie zostało opublikowane w „Katalogu”.

*Euophrys frontalis* (WALCKENAER, 1802)

Pow. Lesko: Myczkowce, Cisna, g. Łopienik, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: „Suche Rzeki”, Połonina Caryńska, Bukowe Berdo, Halicz. Łącznie w 8 próbkach 11 okazów.

Łwiony na tarasach nadrzecznych, łąkach, polanach, w zaroślach olchowych i w rumowiskach kamiennych na połoninach. Sięga prawie po szczyty Halicza i Bukowego Berda, a więc ponad 1300 m n.p.m. Samce zbierałem w pierwszej połowie czerwca oraz na początku lipca, samice w końcu maja, połowie czerwca i początku sierpnia.

Gatunek palearktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

*Evarcha falcata* (CLERCK, 1758)

Pow. Lesko: Postolów, Myczkowce, g. Hyrlata, Żubracze, Majdan, Liszna, Cisna (nad Potokiem

Habkowieckim, g. Rożki), g. Łopienik, Kalnica, Smerek, Wetlina (nad Wetlinką, Wierch Muchanin). Pow. Ustrzyki Dolne: Zatwarnica, „Suche Rzeki”, Dwernik, Dwerniczek, Smolnik, Lutowska, g. Dwernik-Kamień, Nasiczne, Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska, g. Wielka Rawka, Ustrzyki Górne (nad Wołosatką, Kiczera, taras pot. Rzczyce), „Wołosate”, Tarnica. Łącznie w 35 próbkach 249 okazów.

Jeden z pospolitszych pająków w Bieszczadach. Żyje na ziołach i trawach na łąkach, polanach, tarasach nadrzecznych, połoninach szczytowych, torfowisku wysokim oraz w lasach bukowych i mieszanych i zaroślach olchowych. Sięga po najwyższe szczyty (Tarnica, Połonina Caryńska). Osobniki dojrzałe obu płci łowiłem od połowy maja do początku października, młode od początku maja do początku października. Kopulującą parę znaleziono w końcu maja.

Gatunek palearktyczny, pospolity w całej Polsce. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

### *Heliophanus cupreus* (WALCKENAER, 1802)

Podany z Bieszczadów w „Katalogu” bez stanowisk na podstawie informacji PILAWSKIEGO i moich materiałów. W przypadku mojego jedynego oznaczonego tak okazu chodziło jednak o inny gatunek i w dodatku złowiony w Baligrodzie, czyli na Pogórze Przemyskim.

### *Heliophanus dampfi* SCHENKEL, 1923

Podany w „Katalogu” z Wołosatego na podstawie informacji PILAWSKIEGO. Przeze mnie nie znaleziony.

### *Heliophanus flavipes* (HAHN, 1831)

Pow. Lesko: Myczkowce, Liszna. Pow. Ustrzyki Dolne: Smolnik. 4 okazy (1 ♂, 3 ♀♀).

Łwiony na łąkach i polanach do wysokości około 700 m n.p.m. Samca znalazłem na początku czerwca, samice w pierwszej połowie czerwca i w końcu sierpnia.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

### *Neon reticulatus* (BLACKWALL, 1853)

Pow. Lesko: Dołżyca, Hnatowe Berdo, Wetlina. 5 okazów (1 ♂, 3 ♀♀, 1 juv.).

Żyje w ściółce lasów bukowych i zarośli olchowych z leszczyną na wysokości do około 1000 m n.p.m. Samca i młody okaz złowiłem w połowie czerwca, samice zbierałem od połowy czerwca do końca sierpnia.

Gatunek palearktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów podany w „Katalogu”.

*Salticus cingulatus* (PANZER, 1797)

Pow. Lesko: Baligród, Łączki. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik. 3 okazy (1 ♂, 2 ♀♀).

Gatunek w Bieszczadach rzadki, złowiony tylko na pniu drzewa na tarasie Sanu w Dwerniku. Na Pogórzu Przemyskim znaleziony w zapuszczonym ogrodzie w Łączkach i na ścianach zabudowań w Baligrodzie. Samca znalazłem w końcu maja, samice na początku czerwca i w końcu lipca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany z całej Polski. Z Bieszczadów wykazany w „Katalogu”.

*Salticus scenicus* (CLERCK, 1758)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Lesko: Cisna. W 3 próbkach 7 okazów (4 ♂♂, 3 ♀♀).

Znaleziony tylko w ruinach klasztoru w Zagórz i na ścianach zabudowań w Cisnej. Samce zbierałem w połowie czerwca, samice w połowie czerwca i połowie sierpnia.

Gatunek holarktyczny, znany z całej Polski. Z Bieszczadów dotychczas nie był notowany.

*Salticus zebraneus* (C. L. KOCH, 1837)

Pow. Ustrzyki Dolne: Halicz, VII 1880, leg. B. KOTULA — 1 ♂ (det. W. KULCZYŃSKI).

Gatunek europejski, znany z całej Polski. Podany przez KULCZYŃSKIEGO (1884) z Halicza. Przeze mnie w Bieszczadach nie znaleziony.

*Sitticus caricis* (WESTRING, 1861)

Podany w „Katalogu” z Berezek i Wołosatego na podstawie informacji PILAWSKIEGO. Przeze mnie nie znaleziony.

*Sitticus distinguendus* (SIMON, 1868)

Pow. Ustrzyki Dolne: Dwerniczek, g. Otryt, zbocze pd., około 600 m n.p.m., rów przydrożny — trawa, piasek, 5 IX 1962, leg. W. STARĘGA — 1 ♀.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany w Polsce z kilku stanowisk. Podany przeze mnie (STARĘGA 1966b, sub *Attulus helveolus*) z Dwerniczka.

*Sitticus floricola* (C. L. KOCH, 1837)

Pow. Lesko: g. Hyrlata, Cisna, Smerek. Pow. Ustrzyki Dolne: Nasiczne. W 4 próbkach 7 okazów (1 ♂, 1 subad. ♂, 3 ♀♀, 2 juv.).

Złowiony na wilgotnej łące, tarasie nadrzecznym, polanie i w zaroślach olchowych. Najwyższe stanowisko (Hyrlata) leży na wysokości około 1000 m n.p.m. Samca znalazłem w połowie czerwca, samice w końcu czerwca i połowie lipca, młode w końcu maja i połowie czerwca.

Gatunek europejsko-syberyjski, znany też z Ameryki Północnej, a w Polsce z całego kraju. Z Bieszczadów (bez stanowisk) wykazany w „Katalogu”.

Wszystkie samice tego gatunku, podobnie jak znaczną część samic *S. rupicola* preparowałem i oznaczałem na podstawie budowy wewnętrznych narządów kopulacyjnych. Oznaczenia obu tych gatunków sprawdzał w wątpliwych przypadkach Dr J. PRÓSZYŃSKI.

### *Sitticus pubescens* (FABRICIUS, 1775)

Pow. Sanok: Zagórz. Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska. W 3 próbkach 6 okazów (3 ♂♂, 1 ♀, 2 juv.).

Złowiony w ruinach klasztoru w Zagórzcu oraz na skałkach szczytowych Połoniny Caryńskiej (1297 m n.p.m.). Samce i młode zbierałem w połowie czerwca, samicę znaleziono w końcu września.

Gatunek europejski, znany z prawie całej Polski. Podany z Bieszczadów (bez stanowisk) w „Katalogu”.

### *Sitticus rupicola* (C. L. KOCH, 1837)

Pow. Sanok: Komańcza-Letnisko, Rzepedź. Pow. Lesko: Żubracze, Cisna (taras Solinki, nad Potokiem Habkowieckim, g. Hon), Dołżyca (g. Połoczyszczce, taras Solinki), Buk, Wetlina. Pow. Ustrzyki Dolne: Połonina Caryńska, Ustrzyki Górne (Kiczera, tarasy Rzeczycy i pot. Rzeczyce), „Wolosate”, Bukowe Berdo, Krzemień, Bukowska Kopa, Halicz, Tarnica. Łącznie w 23 próbkach 92 okazy.

Żyje pod kamieniami i w dość suchych rumowiskach na łąkach, tarasach nadrzecznych, połoninach, zaroślach olchowych i lasach iglastych. Sięga po najwyższe szczyty (powyżej 1300 m n.p.m.). Samce zbierałem w końcu kwietnia oraz od połowy czerwca do początku sierpnia, samice od końca kwietnia do początku sierpnia oraz w końcu września i na początku listopada, samice w oprzędach z kokonami w końcu czerwca i połowie lipca, młode od początku czerwca do początku sierpnia.

Europejsko-syberyjski gatunek górski, u nas pospolity w całych Sudetach i Karpatach. Podany przez KULCZYŃSKIEGO (1884) z Halicza.

Część materiału (samic) oznaczył, bądź sprawdził oznaczenia Dr J. PRÓSZYŃSKI.

## CHARAKTERYSTYKA WYRÓŻNIONYCH ŚRODOWISK

We wstępie do niniejszej pracy wyróżniłem 12 środowisk, a właściwie zespołów środowisk, z czego 10 w obrębie Bieszczadów, jedno na Pogórzcu Przemyskim (Zagórz)

i jedno w Beskidzie Niskim (Czystohorb). Obecnie postaram się podać cechy charakterystyczne fauny pajaków poszczególnych typów biotopów. Biorę tu pod uwagę tylko gatunki reprezentowane w moim materiale i znalezione na obszarze Bieszczadów, tj. na południe od linii Lutowiska–Polana–Wołkowyja–Baligród–Turzańsk i na wschód od linii Łupków–Komańcza–Turzańsk. Stwierdziłem tu występowanie 230 gatunków. W ruinach klasztoru w Zagórze znalazłem 18 gatunków a na kserotermicznym zboczu w Czystohorbie 24 gatunki.

Nie będę tu wymieniał wszystkich gatunków złowionych w każdym środowisku, gdyż byłoby to niepotrzebnym rozszerzaniem objętości pracy, ograniczę się do podania ich ogólnej liczby oraz wymienienia gatunków charakterystycznych. Mianem tym określam gatunki złowione tylko w jednym biotopie lub w 2–3 zbliżonych biotopach (np. lasy bukowe i lasy mieszane, a także połoniny, polany i łąki). Pomijam tu na ogół gatunki reprezentowane przez pojedyncze osobniki, chyba że złowione one zostały w biotopie określanym w piśmiennictwie jako typowe miejsce zamieszkania gatunku, np. *Labulla thoracica* w lesie mieszanym lub *Agyneta cauta* na torfowisku wysokim.

1. Połoniny. Znalazłem tu 61 gatunków (26,5% wszystkich), wyłącznie w tym biotopie złowiono 18 gatunków. Gatunkami charakterystycznymi są: *Tarentula accentuata*, *T. aculeata*, *Bathyphantes parvulus*, *Centromerus pabulator*, *Kaestneria dorsalis*, *Lepthyphantes collinus*, *Poeciloneta globosa*, *Stemonyphantes lineatus*, *Zelotes petrensis*, *Z. praeficus*, *Z. apricorum*, *Z. subterraneus*, *Micaria pulicaria*, *Microclubiona diversa*, *Oxyptila atomaria*, *O. blackwalli*, *O. praticola*, *O. trux*, *Euophrys aequipes*, *Sitticus pubescens*.

2. Lasy bukowe. Znalezione 72 gatunki (31,3%), z czego 5 wyłącznie w tym środowisku. Gatunki charakterystyczne: *Amaurobius fenestralis*, *Zora nemoralis*, *Centromerus similis*, *Lepthyphantes mughi*, *L. aff. charlottae*, *Macrargus rufus*, *Microneta viaria*, *Pityohyphantes phrygianus*, *Porrhomma convexum*, *Maso sundevalli*, *Asthenargus paganus*, *Clubiona pallidula*, *Anyphaena accentuata*, *Neon reticulatus*.

3. Lasy mieszane. Złowiłem 63 gatunki (27,4%), z czego 7 tylko w tym typie biotopów. Gatunki charakterystyczne: *Amaurobius fenestralis*, *Centromerus arcanus*, *C. silvicola*, *C. similis*, *Labulla thoracica*, *Lepthyphantes mughi*, *L. aff. charlottae*, *Macrargus rufus*, *Microneta viaria*, *Pityohyphantes phrygianus*, *Porrhomma convexum*, *Wideria mitrata*, *Micrargus herbigradus*, *Euryclubiona subsultans*, *Microclubiona comta*, *Anyphaena accentuata*.

4. Lasy iglaste. 31 gatunków (13,5%), 2 złowione wyłącznie tu. Gatunki charakterystyczne: *Xerolycosa nemoralis*, *Araneus angulatus* i *Euryclubiona subsultans*.

5. Zarośla olchowe. Stwierdzono 67 gatunków (29,1%), z czego 7 tylko w tym biotopie. Gatunkami charakterystycznymi są: *Coelotes saxatilis*, *Helophora insignis*,

*Neriere emphana*, *Cnephalocotes obscurus*, *Trachynella nudipalpis*, *Clubiona terrestris*, *Apostenus fuscus* i *Neon reticulatus*.

6. Polany śródleśne. Złowiono 64 gatunki (27,8%), z czego 6 tylko tu. Gatunki charakterystyczne: *Aulonia albimana*, *Pardosa agricola*, *P. monticola*, *P. riparia*, *Tarentula cuneata*, *T. inquilina*, *Cyphepeira patagiata*, *Mangora acalypha*, *Tetragnatha obtusa*, *Linyphia hortensis*, *Erigone dentipalpis*, *Cheiracanthium carnifex*, *Oxyptila atomaria*, *O. trux*, *Philodromus collinus*, *Heliophanus flavipes*.

7. Tarasy nadrzeczne. Znaleziono 116 gatunków (50,4%), a wyłącznie w tym zespole środowisk 30. Gatunkami charakterystycznymi są: *Dictyna uncinata*, *Agelena labyrinthica*, *Arctosa maculata*, *Aulonia albimana*, *Pardosa morosa*, *Pirata knorri*, *P. latitans*, *P. piccolo*, *P. piraticus*, *Trochosa ruricola*, *Agalenatea redii*, *Araneus alsine*, *Cyclosa oculata*, *Cyphepeira cornuta*, *C. patagiata*, *Tetragnatha nigrita*, *Pachygnatha clercki*, *P. degeeri*, *Centromerita bicolor*, *Porrhomma montanum*, *Syedra myrmicarum*, *Cornicularia vigilax*, *Dicymbium nigrum*, *Dismodicus bifrons*, *D. elevatus*, *Peponocranium praeceps*, *Tiso vagans*, *Trachynella obtusa*, *Walckenaera acuminata*, *Erigone dentipalpis*, *Oedothorax agrestis*, *Oe. fuscus*, *Tapinocyba affinis*, *T. pallens*, *Achaeearanea riparia*, *Robertus arundineti*, *R. neglectus*, *Steatoda phalerata*, *Zelotes pusillus*, *Z. apricorum*, *Phrurolithus festivus*, *Oxyptila rauda* i *Philodromus collinus*, przy czym dla samego koryta rzeki lub potoku oraz dla roślinności nadbrzeżnej charakterystyczne są: *Arctosa maculata*, *Pardosa morosa*, *Pirata knorri*, *P. latitans*, *P. piccolo*, *P. piraticus*, *Cyphepeira cornuta*, *Tetragnatha nigrita*, *Oedothorax agrestis* i *Oe. fuscus*.

8. Łąki mają arachnofaunę złożoną z 80 gatunków (34,8%), z czego 11 złowiono tylko w tym zespole środowisk. Gatunkami charakterystycznymi są: *Agelena labyrinthica*, *Pardosa monticola*, *P. riparia*, *Tarentula accentuata*, *T. cuneata*, *T. inquilina*, *Dolomedes fimbriatus* (tylko na podmokłych łąkach), *Argiope bruennichi*, *Mangora acalypha*, *Singa hamata*, *Pachygnatha clercki*, *Centromerita bicolor*, *Dicymbium nigrum*, *Dismodicus elevatus*, *Peponocranium praeceps*, *Gongylidium rufipes*, *Episinus truncatus*, *Zelotes latreillei*, *Z. praeficus*, *Z. aeneus*, *Micaria pulicaria*, *Phrurolithus festivus*, *Cheiracanthium carnifex*, *Oxyptila praticola*, *Xysticus ulmi*, *Tibellus oblongus* i *Heliophanus flavipes*.

9. Torfowisko wysokie. Znalazłem tu zaledwie 7 gatunków (3,0%), a tylko 1 wyłącznie w tym środowisku. Gatunkami charakterystycznymi są: *Trochosa spinipalpis* i *Agy-neta cauta*. Środowisko to wymaga dalszych, gruntownych badań, w wyniku których jego arachnofauna zostanie dokładniej poznana a liczba znanych stąd gatunków wzrośnie z pewnością kilkakrotnie.

10. Zabudowania. Złowiono 16 gatunków (7,0%), a 9 tylko w tym biotopie. Gatunkami charakterystycznymi są: *Pholcus opilionoides*, *Harpactea rubicunda*, *Tege-*

*naria domestica*, *T. ferruginea*, *Cyphopeira ixobola* (pod mostami), *C. sericata*, *Steatoda bipunctata*, *S. castanea* i *Salticus scenicus*.

Z dwóch środowisk pozabieszczadzkich każde ma faunę nieco inną i przy tym mniej lub bardziej odrębną od fauny Bieszczadów.

11. Ruiny klasztoru w Zagórzcu są właściwie zespołem najrozmaitszych biotopów: od suchego i silnie nasłonecznionego muru zewnętrznego przez trawiasty dziedziniec i zarośnięte zwaliska budynków do podziemi z dość obszerną strefą ciemności. Łącznie znaleziono tu 18 gatunków, z czego 5 nie wykrytych w Bieszczadach: *Pardosa paludicola*, *Zygiella stroemi*, *Tetragnatha dearmata*, *Nesticus cellulanus* i *Synageles venator*.

12. Kserotermiczne zbocze w Czystohorbie. Znalazłem tu 24 gatunki, z czego 9 nie zostało złowionych w Bieszczadach: *Metopobactrus prominulus*, *Enoplognatha thoracica*, *Euryopsis flavomaculata*, *Steatoda corollata*, *Theridion simile*, *Th. tinctum*, *Drasodes pubescens*, *Haplodrassus signifer* i *Micaria scenica*.

#### PRÓBA CHARAKTERYSTYKI ZOOGEOGRAFICZNEJ

Fauna Polski liczy w chwili obecnej 688 gatunków pająków. Z Bieszczadów wykazano ich 241, co stanowi 35% fauny krajowej.

Z 241 gatunków znalezionych w Bieszczadach 186 (77,2%) to formy szeroko rozmieszczone: europejskie, europejsko-zachodniosyberyjskie, europejsko-syberyjskie, zachodniopalearktyczne, palearktyczne, holarktyczne a nawet kosmopolityczne. Dla charakterystyki zoogeograficznej nie mają one większego znaczenia i można je pominąć w dalszych rozważaniach. Istotną rolę spełnia natomiast pozostałych 55 gatunków o zasięgach bardziej ograniczonych. Niestety, nawet na podstawie rozmieszczenia tych form nie można dać pełnej i co najważniejsze pewnej charakterystyki badanego obszaru. Wynika to z nierównomiernego poznania fauny poszczególnych części nie tylko całej Palearktyki, ale nawet Europy. W porównaniu z doskonale poznanymi zachodnimi, środkowymi i północnymi częściami południowe i wschodnie połacie naszego kontynentu stanowią prawie białą plamę. W związku z tym może okazać się, że wiele gatunków określanych obecnie jako zachodnio- i środkowoeuropejskie bądź północno- i środkowoeuropejskie ma w rzeczywistości zasięg o wiele szerszy, obejmujący być może nie tylko Europę ale i zachodnią Azję. Dotyczy to w pierwszym rzędzie drobnych pająków z rodzin *Erigonidae*, *Linyphiidae* i *Theridiidae*, które dzięki swoim małym rozmiarom i przeważnie skrytemu trybowi życia mogły uchodzić uwagi dotychczasowych zbieraczy.

Takich gatunków zachodnio- i środkowoeuropejskich znaleziono w Bieszczadach 10 (4,1%): *Agynera cauta*, *Lepthyphantes flavipes*, *Meioneta beata*, *Porrhomma convexum*, *P. montanum*, *Anacotyle stativa*, *Tigellinus furcillatus*, *Trachynella obtusa*, *Diplocephalus picinus* i *Euophrys aequipes* oraz 2 (0,8%) północno- i środkowoeuropejskie: *Robertus neglectus* i *Apostenus fuscus*.

Odrębną grupę stanowią gatunki sięgające do środkowej Europy ze wschodu bądź południa, a więc właśnie z tych obszarów słabiej zbadanych. Do form wschodnich (wschodnioeuropejskich lub azjatycko-wschodnioeuropejskich) należą: *Arctosa maculata*, *Pirata piccolo*, *Cyphpeira ixobola*, *Steatoda castanea* i *Heliophanus dampfi* — 5 gatunków (2,1%), a do południowych (tzn. znanych z południowej i środkowej Europy): *Atypus piceus*, *Harpactea rubicunda*, *Coelotes atropos*, *Cybaeus angustiarum*, *Aulonia albimana*, *Zora silvestris* i *Centromerus similis* — 7 gatunków (2,9%).

Stosunkowo liczne są natomiast w Bieszczadach formy związane w swym występowaniu z górami — europejskie bądź europejsko-syberyjskie górskie, borealno-górskie, alpejsko-sudecko-karpackie, sudecko-karpackie i karpackie. Jest ich razem 31 (12,9%).

Do gatunków górskich szeroko rozmieszczonych — o zasięgu europejskim lub europejsko-syberyjskim należą: *Histoipona torpida*, *Tegenaria silvestris*, *Coelotes saxatilis*, *C. inermis*, *Pardosa morosa*, *Pirata knorri*, *Centromerus pabulator*, *C. sellarius*, *Lepthyphantes collinus*, *Poecilonea globosa*, *Asthenargus paganus*, *Oedothorax agrestis*, *Micaria silesiaca* i *Sitticus rupicola* — 14 gatunków (5,8%).

Element borealno-górski reprezentuje 5 gatunków (2,1%): *Bathyphantes parvulus*, *Bolyphantes alticeps*, *B. luteolus*, *Centromerus arcanus* i *Lepthyphantes mughi*.

Do gatunków alpejsko-sudecko-karpackich należy zaliczyć następujące 4 (1,7%): *Centromerus silvicola*, *Lepthyphantes nodifer*, *Diplocephalus helleri* i *Tapinocyba affinis*, a do sudecko-karpackich: *Bathyphantes similis*, *Lepthyphantes arciger* i *Saloca kulczynskii* (1,2%).

I wreszcie element karpacki liczy 5 gatunków (2,1%): *Kaestneria torrentum*, *Lepthyphantes* aff. *charlottae*, *L.* aff. *pulcher*, *Syedra myrmicarum* i *Peponocranium praeceps*, przy czym dwa nieopisane gatunki — *Lepthyphantes* aff. *charlottae* i *L.* aff. *pulcher* są chwilowo znane tylko z Bieszczadów.

Rysem charakterystycznym arachnofauny Bieszczadów jest zupełny brak gatunków wschodniokarpackich. Jednak należy dodać, że gatunków takich jest w ogóle niewiele i, jak wynika z dotychczasowych badań, mają one dość ograniczone zasięgi, a część z nich, np. gatunki opisane z Bukowiny (ROSCHKA 1935), wymaga rewizji i wyjaśnienia stanowiska systematycznego. Cechą prawdopodobnie odróżniającą Bieszczady od sąsiedniego Beskidu Niskiego oraz od Pogórza Przemyskiego jest obecność wielu gatunków typowo górskich i borealno-górskich, chociaż jest to hipoteza, którą dalsze badania mogą zarówno potwierdzić jak i obalić — na formułowanie ostatecznych wniosków jest za wcześnie, ze względu na niski stopień poznania fauny pająków całego łuku Karpat.



## PIŚMIENNICTWO

- BEDNARZ S. 1966. Nowe stanowiska tygryzka paskowanego, *Argiope bruennichi* SCOP. (*Argiopidae*) w Polsce na Dolnym Śląsku. Prz. zool., Wrocław, **10**: 179–185, 6 ff.
- CZAJKA M. 1957. Kilka nowych stanowisk dwóch rzadkich pająków w Polsce. Prz. zool., Wrocław, **1**: 178–179.
- KOLOSVÁRY G., LOKSA I. 1944. VIII. Beitrag zur Spinnenfauna Siebenbürgens. Ann. hist.-nat. Mus. hung., Budapest, **1**: 11–28, 2 ff.
- KULCZYŃSKI W. 1884. Conspectus Attoidarum Galiciae. Przegląd krytyczny pająków z rodziny *Attoidea* żyjących w Galicji. Rozpr. Spr. Wydz. mat.-przyr. Akad. Um., Kraków, **12**: 136–232, tt. 7–8.
- MILLER F. 1967. Studien über die Kopulationsorgane der Spinnengattung *Zelotes*, *Micaria*, *Robertus* und *Dipoena* nebst Beschreibung einiger neuen oder unvollkommen bekannten Spinnenarten. Acta Sci. nat., Brno, N.S., **1**: 251–296, 14 tt.
- PETRUSEWICZ K. 1937. Katalog der echten Spinnen (*Araneae*) Polens. Festschr. E. STRAND, 3. Riga, pp. 140–216.
- PILAWSKI S. 1963. Pająki nowe dla fauny Dolnego Śląska. Prz. zool., Wrocław, **7**: 43–52.
- PILAWSKI S. 1965. O kilkunastu gatunkach pająków złowionych w Sudetach Śląskich nowych dla fauny Dolnego Śląska i Polski. Prz. zool., Wrocław, **9**: 254–265.
- PILAWSKI S. 1970. Przyczynek do ekologii niektórych gatunków pająków (*Aranei*) z Dolnego Śląska. Prz. zool., Wrocław, **14**: 47–61, 5 tabl.
- PRÓSZYŃSKI J., STARĘGA W. 1971. Pająki — *Aranei*. Katalog fauny Polski, 33. Warszawa, 382 pp., 1 fot., 1 mapa.
- RAFALSKI J. 1967. Zaleszczotki — *Pseudoscorpionidea*. Katalog fauny Polski, 32. 1. Warszawa, 34 pp., 1 mapa.
- ROSCHKA A. 1935. Neue Spinnenarten aus der Bukowina (Rumänien). Zool. Anz., Leipzig, **111**: 241–254, 12 ff.
- ROȘCA A. 1936. Fauna Araneelor din Bucovina. (Sistematica, ecologia și răspândirea geografică). Bul. Fac. Ști., Cernăuți, **10**: 123–216, 14 ff.
- STARĘGA W. 1966a. Kosarze (*Opiliones*) Bieszczad. Fragm. faun., Warszawa, **13**: 145–157.
- STARĘGA W. 1966b. Przyczynek do poznania fauny pająków (*Aranei*) Polski. Fragm. faun., Warszawa, **13**: 175–186.
- WIEHLE H. 1960. Spinnentiere oder *Arachnoidea* (*Araneae*). XI: *Micryphantidae* — Zwergspinnen. Die Tierwelt Deutschlands, 47. Jena, XI+620 pp., 1147 ff., 1 mapa.
- WUNDERLICH J. 1969. Zur Spinnenfauna Deutschlands, IX. Beschreibung seltener oder bisher unbekannter Arten (*Arachnida: Araneae*). Senck. biol., Frankfurt a. M., **50**: 381–393, 43 ff.

## РЕЗЮМЕ

[Заглавие: Пауки (*Aranei*) Бещад]

Автор приводит список пауков содержащий 260 видов из Бещад и их предгорий (Пшемьслская возвышенность), а также Низких Бескидов, найденных им и приведенных для этих территорий другими авторами. Звездочкой находящейся перед названием вида обозначены виды, которые не были указаны в последнем каталоге пауков Польши (PRÓSZYŃSKI и STARĘGA 1971). Новыми для фауны Польши являются следующие виды: *Centromerus silvicola* (KULCZ.), *Micaria decorata* TULLGR., *M. scenica* SIM., *Lepthyphantes* sp.n.? aff. *charlottae*

WUND. и *L. sp. n. ? aff. pulcher* (KULCZ.) — два последние являются, по всей вероятности, новыми, еще не описанными видами. Окончательно доказано, что *Agyreta cauta* (O.P.-C.) встречается в Польше, *Porrhomma montanum* JACKS. недавно приведен для фауны Польши. В заключительных частях работы рассматриваются виды характерные для отдельных типов биотопов и делается попытка зоогеографического анализа.

---

## ZUSAMMENFASSUNG

[Titel: Spinnen (*Aranei*) vom Bieszczady-Gebirge]

Der Verfasser stellt eine Liste der 260 Spinnenarten dar, die von ihm im Bieszczady-Gebirge (Teil der Ostbeskiden im Südosten Polens) samt den anliegenden Teilen dessen Vorgebirges (Pogórze Przemyskie) und des Beskid Niski-Gebirges gefunden, sowie für das Gebiet von anderen Autoren gemeldet worden sind. Ein Sternchen vor dem Artnamen bezeichnet Arten, die im neuesten Katalog der Spinnenfauna Polens (PRÓSZYŃSKI und STARĘGA 1971) nicht berücksichtigt wurden. Die folgenden Arten sind für die Fauna Polens neu: *Centromerus silvicola* (KULCZ.), *Micaria decorata* TULLGR., *M. scenica* SIM., *Lepthyphantes sp. n. ? aff. charlottae* WUND. und *L. sp. n. ? aff. pulcher* (KULCZ.) — die letzten zwei seien wohl bisher noch nicht beschrieben worden. Für *Agyreta cauta* (O.P.-C.) ist das Vorkommen in Polen endgültig belegt, und *Porrhomma montanum* JACKS. wurde inzwischen für Polen nachgewiesen.

In den Endteilen der vorliegenden Arbeit sind die für einzelne Biotoptypen charakteristischen Arten besprochen und Versuche einer zoogeographischen Analyse durchgeführt worden.

---